

»Hvad kan regeringen oplyse om billedporno-
grafiens udvikling i Danmark, og hvad agter re-
geringen at gøre for at give forældre og børn
mulighed for at undgå at blive konfronteret med
pornografiske billeder i det offentlige rum?«
(Forespørgsel nr. F 34).

Medlemmer af Folketinget Villy Søvnal (SF),
Margrete Auken (SF) og Aage Frandsen (SF) har
meddelt mig, at de ønsker at stille følgende fore-
spørgsel til forsvarsministeren og udenrigsmini-
steren:

»Hvad er den danske regerings holdning til
NATO's fremtidige udvikling op til NATO-
mødet i Prag?«
(Forespørgsel nr. F 35).

Medlemmer af Folketinget Ritt Bjerregaard (S),
Jan Trøjborg (S), Jørn Jespersen (SF), Ole Sohn
(SF), Marianne Jelved (RV) og Martin Lidegaard
(RV) har meddelt mig, at de ønsker at stille føl-
gende forespørgsel til økonomi- og erhvervsmini-
steren og fødevareministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om situationen for
forbrugerne efter de nedskæringer, der er foreta-
get på finansloven i forhold til institutioner, som
skal varetage forbrugerinteresser, jf. eksemp-
vis nedskæringerne for Forbrugerstyrelsen, der
sekretariatsbetjener Forbrugerombudsmanden
og Forbrugerklagenævnet, Forbrugerrådet, Fø-
devaredirektoratet og tilskuddet til Danmarks
Aktive Forbrugere?«
(Forespørgsel nr. F 36).

Medlemmer af Folketinget Pernille Blach Han-
sen (S), Jørn Jespersen (SF) og Christian Brix
Møller (RV) har meddelt mig, at de ønsker at
stille følgende forespørgsel til miljøministeren:

»Hvad er regeringens holdning til og planer for
udstyknin g af byggegrunde i skovene og salg af
statsskovene?«
(Forespørgsel nr. F 37).

Medlemmer af Folketinget Tove Videbæk (KRF),
Bodil Kornbek (KRF), Ole M. Nielsen (KRF) og
Jann Sjursen (KRF) har meddelt mig, at de øn-
sker at tage forespørgsel nr. F 20, som blev an-

meldt den 7. februar 2002 og fremmet den 20. fe-
bruar 2002, tilbage. Forespørgslen er hermed
bortfaldet.

Den første sag på dagsordenen var:

**1) Første behandling af lovforslag nr. L 142:
Forslag til lov om ændring af lov om folkesko-
len og lov om friskoler og private grundskoler
m.v. (Modersmålsundervisning og sprogstimu-
lering).**

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 28/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Det af regeringen fremsatte lovforslag er en del
af regeringens integrationspakke og går i al sin
enkelthed ud på at nedsætte alderen for sprogsti-
mulering for tosprogede børn i førskolealderen
fra 4 år til 3 år og derudover at give kommuner-
ne frihed til i højere grad selv at tilrettelægge in-
tegrationsprocessen ved at ophæve kommuner-
nes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning.
Ønsket er samlet set øget fokus på sikring af to-
sprogede børns danskundskaber, inden de be-
gynder i skolen.

Erfaringer fra mange kommuner som eksem-
pelvis Høje-Taastrup og Ishøj viser, at tidlig
sprogstimulering af tosprogede børn fremmer
børnenes muligheder for at starte i børnehave-
klasse uden at skulle i modtageklasse først. Sam-
tidig giver det mulighed for at have en tæt for-
ældrekontakt med de tosprogede forældre, hvil-
ket er positivt bidragende til integrationsproces-
sen. Endelig ved vi fra utallige undersøgelser, at
børn allerede i en tidlig alder er sprogsvampe,
hvorfor en nedsættelse af alderen for sprogsti-
mulering fra 4 år til 3 år kun kan styrke mulig-
hederne for at lære dansk.

Den anden del af lovforslaget omhandler en
ophævelse af kommunernes pligt til at tilbyde
modersmålsundervisning til andre børn end
børn af vandrende arbejdstagere. Det må være
på tide, at kommunerne får valgfrihed, så kom-
munerne selv kan vælge, hvorvidt de vil tilbyde
modersmålsundervisning, eller om kommu-

nens ressourcer kan bruges bedre på en anden måde for at sikre integration.

Det bliver således muligt for den enkelte kommune lokalt at målrette integrationsindsatsen i overensstemmelse med, hvad kommunen mener er bedst. Nogle kommuner vil sandsynligvis ønske at opretholde modersmålsundervisningen, mens andre vil vælge andre integrationstiltag.

I Venstre har vi fuld forståelse for, at der vil være kommuner, der fravælger modersmålsundervisningen, idet de ikke ønsker at tilbyde undervisning til anden-, tredje- eller fjerdegenerationsindvandrere, mens der vil være andre kommuner, der vil fastholde modersmålsundervisningen som et godt tilbud til deres borgere. Det er kommunens frie valg, hvorledes den anvender skatteborgernes penge.

Fra Venstres side ønsker vi dog at bemærke, at troen på, at modersmålsundervisning er det bedste instrument til integration, hviler på en ønsketænkning. De forskningsresultater, der foreligger på området, udført af Jørgen Christian Nielsen fra DPU for Undervisningsministeriet for få år siden, viser med al tydelighed, at det ikke kan dokumenteres, at bedre resultater i skolen i dansk afhænger af bedre resultater på modersmålet.

Det kan således ikke generelt påvises, at deltagelse i modersmålsundervisning medfører, at de tosprogede elever får bedre dansk kundskaber. I stedet er det varigheden af elevernes ophold i Danmark og elevernes arbejdsindsats, der har direkte og påviselig betydning for elevernes dansk kundskaber.

Kl. 10.05

Sluttelig vil jeg blot konstatere, at lovforslagets indhold jo i mange år har været kendt og accepteret stof. Venstre og Det Konservative Folkeparti har utallige gange i Folketingssalen fremsat forslag, der efterfølgende har været debatteret og været til afstemning, og da forslaget samtidig har været præsenteret i både regeringsgrundlaget og regeringens 100-dages-program, kan det ikke komme som en overraskelse for oppositionen, at vi har fremsat forslaget og står ved det.

Vi mener fra Venstres side, at sprogstimulering af tosprogede børn fra 3-års-alderen kombineret med kommunernes frie valg med hensyn til at tilrettelægge integrationsindsatsen, også når det gælder tilbud om modersmålsundervisning, er en af de mange brikker, der skal til for at

sikre bedre integration af tosprogede i Danmark. Derfor kan vi jo selvfølgelig støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil spørge fru Gitte Lillelund Bech: Er det ikke også sådan, at der ikke er nogen forskningsresultater overhovedet, der kan påvise, at modersmålsundervisning hæmmer indlæring af dansk, altså at man heller ikke kan påvise det modsatte synspunkt?

Er det i øvrigt ikke korrekt, at langt de fleste forskere faktisk vurderer, at der opstår en symbioseeffekt, når man lærer sit modersmål og dansk samtidig? Og er det ikke også korrekt, at modersmålet er vigtigt for barnets identitet og sociale liv og ikke mindst for kommunikationen mellem forældre og børn?

Er det ikke også sådan, at netop Ishøj og Taastrup, som fru Gitte Lillelund Bech nævnte i sin ordførertale, har haft udelukkende positive erfaringer med netop modersmålsundervisning, efter at man har haft den tidlige sprogindlæring?

Så vil jeg også gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech: Er det ikke også sådan, at det måske er lige at overdrive at tale om kommunernes frie valg, når man fjerner pengene til modersmålsundervisning og samtidig har et skattestop, og kommunerne dermed skal ind og prioritere og eksempelvis tage penge fra ældre, fra folkeskolen og fra andre områder for at prioritere modersmålsundervisningen?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Vi har jo netop haft en ganske interessant høring i Folketingets Uddannelsesudvalg, og da vi forberedte den høring, hvor fru Gitte Lillelund Bech jo sad med i forberedelsesgruppen, måtte vi gang på gang konstatere, at det ikke var muligt for os at finde forskere, der kunne dokumentere, at man ikke fik bedre dansk kundskaber ved at få modersmålsundervisning. Det vil jeg godt bede fru Gitte Lillelund Bech om at bekræfte her fra talerstolen.

Noget andet var, at der var én eneste, der talte for, at man skulle afskaffe modersmålsundervisning, og jeg vil godt bede fru Gitte Lillelund Bech om at bekræfte, at han på ingen måde havde en videnskabelig baggrund.

Så til sidst vil jeg godt bede fru Gitte Lillelund Bech give mig en beskrivelse af, hvad frihed er for kommunerne, når man tager pengene. Hvordan

er det, Venstre definerer frihed, når det samtidig betyder, at man tager pengene?

Venstres frihedsbegreb er jo på den måde meget interessant.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det undrer mig utrolig meget, at den fælles baggrund, som fru Lillelund Bech og jeg har via vores rejse til Finland og Sverige for meget kort tid siden samt høringen i Folketingets Uddannelsesudvalg for endnu kortere tid siden, slet ikke fremgår af det indlæg, vi lige har hørt.

Jeg står her med et notat, som vi fik udleveret i Uddannelsesudvalget af Anne Holmen. Hun skriver: Forskningen har vist, at modersmålets betydning påvises ved læseindlæring, ved indskoling, ved dansktilægnelsen, ved karaktergivning i skolens ældre klasser, ved skoleudbyttet generelt, ved omfattende uddannelsessociologiske undersøgelser af minoritetsbørns skolesucces. Og det er udenlandske og danske forskningsresultater.

Der er en sammenfatning, hvor der gøres rede for, at Norsk Forskningsråd i 1996 vurderede tre forskellige modeller for tilegnelsen af et nyt sprog og faglig viden i grundskolen, og rådet anbefaler helt utvetydigt, at man bygger på modersmålsundervisning.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil jeg sige, at jeg refererer til de forskningsresultater, som Undervisningsministeriet faktisk har fået fremlagt i nogle forskellige forskningsrapporter. Der var en i 1998, der hedder »Tosprogede elevers sprog og læsning på deres første og andet sprog«. En anden hedder »Tosprogede elevers danskundskaber på folkeskolens ældste alderstrin«.

I disse undersøgelser kan man ikke påpege eller bekræfte, at god læsekompetence på det tosprogede barns modersmål er årsag til god læsekompetence på andetsproget. Det kan ikke generelt påvises, at deltagelse i modersmålsundervisning medfører, at de tosprogede elever får bedre danskundskaber.

Jeg vil meget gerne kunne oplyse ISBN-nummer osv. på de tilhørende forskningsrapporter, og jeg har dem liggende nede på min plads. Jeg kan sige, at det er Jørgen Christian Nielsen, der også er en anerkendt læseforsker ved DPU, som har lavet det her forskningsarbejde.

Derfor vil jeg bare sige – det er et svar til fru Marianne Jelved – som jeg har sagt tidligere fra talerstolen i andre debatter om denne her sag: Der findes flere forskellige forskningsskoler inden for det her område. Jeg har mine forskere at holde mig til, og fru Marianne Jelved skal være velkommen til at holde sig til Anne Holmen, der også er forsker på DPU, som har nogle andre resultater.

Til fru Anne Baastrup: Jeg vil for det første gøre opmærksom på, at jeg ikke har siddet i forberedelsesgruppen, for det har været fru Tina Nedergaard. For det andet vil jeg bede fru Anne Baastrup om at dokumentere: Hvor står der, at Venstre vil afskaffe modersmålsundervisningen? Det står ingen steder i lovgivningen.

Det, vi debatterer her, er at ophæve kommunernes forpligtelse til at tilbyde modersmålsundervisning, og derfor vil jeg bede fru Anne Baastrup om at genlæse lovforslaget, for det lader til, at fru Anne Baastrup har misforstået det.

Jeg tror sådan set, at det var svar nok.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er jo ganske interessant, hvordan man kan læse forskellige ting. Nogle læser de her forskere, ligesom en vis herre læser Bibelen, for det, Anne Holmen sagde under høringen, var, at hun ikke kunne finde én eneste forsker, hvor der var belæg for, at modersmålsundervisningen ikke var befordrende og fremmende.

I den undersøgelse fra USA med 46.000 elever, der blev refereret til, viste det sig, at hvis man satsede og lod en del af den daglige undervisning foregå på modersmålet, så var der i øvrigt nogle bemærkelsesværdige resultater. De lå faktisk højere i 7.-8. klasse, end de øvrige elever gjorde. Det må da give stof til eftertanke.

Der er også et andet emne, jeg godt vil bede fru Gitte Lillelund Bech og Venstre om at forholde sig til: Er det sådan, at man nu ændrer på måske 30 års måde at tænke forlig på her i det her Folketing? Er det ikke sådan, at Venstre nu bryder klokkeklart med folkeskoleforliget? Er det ikke sådan, at man nu overlader folkeskolen til højrekrafterne?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Fru Gitte Lillelund Bech behøver ikke at gentage forskningsresultaterne, som jeg er overbevist om vi begge to har læst. Det, jeg spurgte om, var, om det var sådan, at der var nogle forskere, der på-

viste det modsatte synspunkt, nemlig at det skulle hæmme indlæringen af dansk. Det var det, mit spørgsmål gik på.

Så vil jeg i øvrigt spørge igen: Er det korrekt, at modersmålet er vigtigt for barnets identitet, sociale liv og ikke mindst kommunikationen mellem forældre og børn og dermed er en væsentlig del af integrationen af tosprogede i Danmark? Er det ikke også sådan, at både Ishøj Kommune og Høje-Taastrup Kommune, som fru Gitte Lillelund Bech nævnte i sin ordførertale, udelukkende har haft positive erfaringer med modersmålsundervisning?

Det her med kommunernes frie valg vil jeg også gerne have et bud på, for man fjerner pengene fra kommunerne. Så er det rigtigt nok, at kommunerne fortsat, specielt de rige kommuner, kan udbyde modersmålsundervisning, men det bliver selvfølgelig en anelse problematisk for de kommuner, der er underlagt Venstres og De Konservatives skattestop, at finde pengene til modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg bad om en beskrivelse af Venstres opfattelse af frihed. Hvis man tager pengene fra folk, bliver de så mere frie? Det, det her lovforslag handler om, er jo, at man fjerner bloktilskuds-kompensationen til modersmålsundervisning. Det er fuldstændig korrekt, at man ikke forbyder kommunerne at give modersmålsundervisning, men man fjerner det økonomiske fundament. Det synes jeg kunne være interessant at få Venstre til at komme frem med: Friheden, handler det om bare at tage pengene fra kommunerne, og så må de i øvrigt selv se, hvordan de kan løse de problemer, der er?

Kl. 10.15

Så vil jeg godt bede fru Gitte Lillelund Bech om at forklare, hvad årsagen er til, at man på EU-niveau har lavet et direktiv om modersmålsundervisning, hvorefter EU-børn har ret til modersmålsundervisning. Har fru Gitte Lillelund Bech overvejet begrundelsen dér? Eller er fru Gitte Lillelund Bech, hvis hun vil høre efter, så begrænset og indskrænket og tilbageskuende og indadvendt, at hun slet ikke kan forstå, at der er altså en verden uden for Danmark?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Carsten Hansen vil jeg sige: Hr. Carsten Hansen citerer Anne Holmen, og jeg har jo lige-

som nævnt fra talerstolen lige før, at som jeg ser det, tilhører Anne Holmen den ene forskerskole. Jørgen Christian Nielsen, som også arbejder på DPU og forsker på DPU, tilhører den anden forskerskole.

Anne Holmen siger, at hun ikke kan finde én forsker, der kan dokumentere, at modersmålsundervisning ikke virker. Jeg vil sige, at hun måske så skulle kontakte sin kollega på nabokontoret, Jørgen Christian Nielsen, der i to forskningsrapporter for Undervisningsministeriet i 1997-1998 har konstateret, at man ikke generelt kan påvise, at deltagelse i modersmålsundervisning medfører, at de tosprogede elever får bedre kundskaber.

Med hensyn til satsningen i USA, som hr. Carsten Hansen nævner, vil jeg sige, at der jo er fri lejlighed for kommunerne til at vælge at gøre det. Vi går ind for kommunernes frie valg.

Så vil jeg også svare fru Anne Baastrup: Jamen det er sådan, at hvis vi fra statens side pålægger kommunerne at løse opgaver, så giver vi også penge med ud, men når kommunerne har frit valg til at løse opgaverne, så giver vi ikke nødvendigvis penge med ud. Og i dette her tilfælde har kommunerne frit valg. Hvis kommunen prioriterer, at den ønsker at opretholde modersmålsundervisning eller laver en integreret modersmålsundervisning som den, hr. Carsten Hansen påpegede fra USA, så har kommunerne frit slag til det.

Men det er rigtigt, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil er inde på, at så er man inde i prioriteringen i kommunerne. Det er i forvejen ligesom opgaven for kommunalbestyrelserne at lave prioriteringerne mellem, hvorvidt man giver penge til modersmålsundervisning, til de ældre, til børnepasning, til asfalt på vejene, til kloaksystemerne. Det er kommunalbestyrelsens opgave at gøre det, og derfor ser vi det bare som et led i den kommunale prioritering i forvejen.

Så glemte jeg at svare fru Anne Baastrup før. Fru Anne Baastrup nævnte, at på den høring, vi har haft i Uddannelsesudvalget, var der ikke én, undtagen en lægmand, der talte for afskaffelse af modersmålsundervisning. Nej, men det, jeg har refereret til, var, at der på den høring rent faktisk var en forsker, der fremlagde sine forskningsresultater. Og forskningsresultaterne var, som jeg nævnte, at man ikke generelt kan påvise, at deltagelse i modersmålsundervisning medfører, at de tosprogede elever får bedre dansk kundskaber.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Carsten Hansen berørte et andet spørgsmål end indholdet i modersmålsundervisningen, nemlig spørgsmålet om at overholde forliget. Det undlod Venstres ordfører at forholde sig til.

Jeg vil godt henvise til, at Venstres ordfører under den seneste debat om Venstres forslag, da Venstre var i opposition, sagde, at man ville tage spørgsmålet om modersmålsundervisning op i forligskredsen, at man ville tage det op i den kreds, som har et forlig på området. Det er ikke sket, og hvorfor er det ikke sket? Jeg håber også, ministeren senere vil gå ind og undlader det, som en del ministre undlader at gøre, nemlig at forholde sig til det, som er lovforslaget. Men jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Hvorfor tager man det ikke op i forligskredsen?

Det andet er, at det, at man har en aftale i en forligskreds, som stammer fra 1993, og som er bekræftet mange gange siden, betyder vel ikke, at man kan sige: Nu skriver vi noget andet i et regeringsgrundlag, og så gælder det?

Det betyder jo, at vi i fremtiden ikke kan regne med at indgå forlig med den nuværende regering, fordi den ikke vil holde aftalerne. Og vi frygter jo alvorligt, at det her er Venstres indledning til et brud på forliget, selv om man sagde noget andet før.

Formanden:

Medlemmerne kan lige så godt indstille sig på, hvad den røde lampe betyder. Ellers skal jeg hjælpe lidt på vej.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jørgen Christian Nielsen deltog i den samme høring samtidig med Anne Holmen. De to var jo ikke uenige. De havde hver deres opgave på den høring.

Anne Holmen afleverede et materiale, som Jørgen Christian Nielsen ikke imødegik. Af det materiale fremgår, at der ingen forskningsresultater er nogen steder i verden, der kan sige, at det er en fordel at afskaffe modersmålsundervisning. Alle forskningsresultater går på, at man er nødt til i grundskolen at tage udgangspunkt i barnets modersmål, når man skal lære det et fremmed sprog, et andet sprog, i det her tilfælde dansk, eller når det skal lære et nyt sprog som det, man bruger i matematik, osv.

Vi har også undersøgelser, der viser, at gymnasieelever, jeg tror endda, det er tredjegenérationsgymnasieelever, har meget, meget svært ved, selv om de er født i landet, har haft dansk i folkeskolen osv., at analysere digte og andre ting, der kræver et højere abstraktionsniveau, flere begreber; så taber de. Det er, fordi man ikke bygger på modersmålsundervisningen.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Hvis fru Gitte Lillelund Bech et øjeblik måske kan abstrahere fra Jørgen Christian Nielsen, som jo i øvrigt også var meget optaget af, hvilken betydning kvaliteten havde på, hvor meget man fik ud af modersmålsundervisningen, og et øjeblik kan glemme denne ene forsker, som ikke har været fuldstændig glasklar i mælet i forhold til, hvad det her kan betyde, så vil jeg høre, om fru Gitte Lillelund Bech har noget som helst tilovers for en af sine partifæller, nemlig Jan Jørgensen fra Frederiksberg, der er formand for børne- og undervisningsudvalget, som tidligere har støttet forslaget om, at kommunerne ikke skulle have pligt til at tilbyde modersmålsundervisning, når han i Jyllands-Posten den 19. januar siger: Jeg har tidligere fortalt undervisningsministeren, hvad jeg mener. Jeg har engang været enig med hende, men er så blevet belastet af viden, som jeg siger.

Hvis fru Gitte Lillelund Bech ikke synes, det er for fedt med forskere, hvad så med praktikerne?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Aage Frandsen vil jeg sige, at undervisningsministeren har lovet, at dette her vil blive drøftet i forligskredsen inden tredjebehandlingen.

Derudover vil jeg henvise til hr. Aage Frandsens partifælle hr. Villy Søvnald, som den 8. februar her i salen sagde, at selv om man har en aftale, så er man frit stillet til at komme med forslag – det er man altid. Jeg tror også, at Venstre er nødt til at fortælle det ny støtteparti, Dansk Folkeparti, at det må de gerne. Det kan man ikke tage fra folk. Det ville ikke være særlig liberalt at fratage folk retten til at komme med forslag. Det ville være stalinistisk i sin form. Jeg ved så ikke, hvordan hr. Aage Frandsen vil tolke, at han ikke ønsker, at Venstre kommer med forslag.

Til fru Marianne Jelved, som begynder at debattere, hvorvidt der ikke er nogen fordele ved

at afskaffe modersmålsundervisningen: Det er faktisk ikke det, der er tilfældet. Lovforslaget går jo ud på, at kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning ophæves. Hvis kommunen ønsker det, så kan kommunen gøre det. Hvis kommunen ikke ønsker det, men ønsker at lave en anden integrationsindsats, så kan kommunen vælge at gøre det.

Så vil jeg altså henvise til som svar til både fru Lene Jensen og fru Marianne Jelved, at hvis man mener, at Jørgen Christian Nielsen ikke er glasklar i mælet med hensyn til sine forskningsresultater, eller hvis man mener, at den forskning, den ene forsker er fremkommet med, ikke er holdbar, så bliver jeg jo bare nødt til at spørge de to parter: Hvordan kan det så være, at de to forskningsrapporter, jeg refererer til, er nogle, som den tidligere regering selv har bedt DPU om at udarbejde? Det er den tidligere socialdemokratisk-radikale regering, der har bedt Jørgen Christian Nielsen om at lave de to forskningsundersøgelser, som jeg refererer til, fra 1997 og 1998.

Så hvis man mener, at forskeren lige pludselig ikke længere er glasklar i mælet eller ikke er så seriøs, så må man jo altså trods alt have ment det tilbage i 1997 og 1998, da man bad om at få lavet undersøgelse.

Alternativt vil jeg sige, at det da ikke er særlig betryggende, hvad den tidligere regering i øvrigt har igangsat af forskningsindsats.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er jo fuldstændig grotesk at sige, at man ikke afskaffer modersmålsundervisningen.

Det er fuldstændig rigtigt, at nogle af de rige kommuner formodentlig stadig væk vil have mulighed for at køre modersmålsundervisningen, men det er da sådan, at hvis man nu fjernede hele tilskuddet til folkeskolen og så sagde: Ja, det er da ikke, fordi vi ikke vil have undervisning, men vi har bare ikke tænkt os at prioritere nogen midler til det, så er det da rigtigt, at nogle kommuner stadig væk kunne fortsætte undervisningen i folkeskolen. Men der ville da også være mange, for hvem det at skulle skaffe penge til undervisning ville være et stort problem. Specielt da hvis man samtidig har en klausul om, at kommunerne ikke må sætte deres indtægtsgrundlag op. Den klausul ligger der jo med skattestoppet. Det er fuldstændig grotesk.

Så vil jeg igen spørge fru Gitte Lillelund Bech, om det ikke er korrekt, at modersmålsundervis-

ning er vigtig for barnets identitet, sociale liv og ikke mindst kommunikationen mellem forældre og børn, og derfor er en vigtig del af integrationen.

Jeg vil igen spørge fru Gitte Lillelund Bech, om det ikke er sådan, at der ingen forskere er, der påviser, at modersmålsundervisningen hæmmer indlæringen af dansk. Jeg prøver altså at vende spørgsmålet om. Det har fru Gitte Lillelund Bech vist ikke helt forstået endnu.

Kl. 10.25

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Fru Gitte Lillelund Bech besvarer ikke spørgsmålene: Hvorfor har vi et direktiv på EU-niveau? Hvad tror fru Gitte Lillelund Bech, at det skyldes?

Så vil jeg læse op fra en planche, vi fik af Jørgen Christian Nielsen under høringen. Jørgen Christian Niensens arbejdsopgave var, hvordan børn lærer at læse dansk. En del af såvel de dansksprogede som de tosprogede elever har læsevanskeligheder, der primært kan henføres til deres utilstrækkelige sproglige baggrund. Der skal tages hensyn til elevernes forudsætninger, men i dette tilfælde til de dansksprogede elever på en anden måde end til de tosprogede elever. Disse elevers læseundervisning skal rumme læserelaterede aktiviteter, der i særlig grad sigter på at stimulere og kvalificere denne sproglige baggrund.

Hr. Jørgen Christian Nielsen var fuldstændig enig med Anne Holmen undervejs i høringen. Derfor virker det meget ubehageligt, at fru Gitte Lillelund Bech på den måde intimiderer de to forskere, der sad side ved side. Han havde bare en anden arbejdsopgave.

Og så til sidst: Er fru Gitte Lillelund Bech overhovedet klar over, at Kommunernes Landsforening nu har sendt en opfordring ud til kommunerne om at spare i størrelsesordenen en halv milliard på folkeskolen? Herudover tager undervisningsministeren så 50 mio. kr. ekstra. Er det Venstres syn på folkeskolen?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ja, den er jo interessant, den med forskerne, men det er jo i og for sig også en interessant måde, vi arbejder sammen på herinde i Folketinget. Det har jo været sådan, at når vi indgår en aftale, så er et forlig et forlig. Men det bryder man fundamentalt med.

Jeg skal høre Venstres ordfører: Er det ikke sådan, at hvis man gennemfører det her, så er det et helt klart forligsbud? Og er det ikke sådan, at den tidligere regering faktisk to gange, måske oven i købet tre, men de to gange har jeg i hvert fald siddet i Folketinget, har respekteret det? Den ene gang var i forbindelse med spørgsmålet om fripladsgrænser i SFO, som vi havde et flertal for i det daværende Folketing, men hvor Venstre og Kristeligt Folkeparti gjorde ophævelser, og hvor man kunne sige, at det jo i og for sig var lige på grænsen.

Den anden gang var helt klokkeklart omkring helhedsskolen, hvor Venstre jo i lang, lang tid ikke ville med, indtil de blev gjort opmærksom på det af deres bagland, men hvor Kristeligt Folkeparti så ikke ville være med. Her sagde vi så: O.k., vi er i forligskredsen, vi forhandler, vi laver det om til it-penge i stedet for.

Er det ikke sådan, at her respekterede den tidligere regering det, og er det ikke sådan, at da man selv fremsatte det her forslag sidste gang, måtte man respektere, at man ikke kunne stemme for sit eget forslag, for så var det et klokkeklart forligsbud?

Agter man at gennemføre dette her forslag, så er det vel et klokkeklart forligsbud. Det vil jeg gerne bede fru Gitte Lillelund Bech bekræfte.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil med hensyn til, om det, hvis man fjernede tilskuddet til folkeskolen, men alligevel krævede, at der skulle være en folkeskole, fuldstændig svarer til det, det drejer sig om her: Det, der er forskellen, er, hvad vi kræver i lovgivningen. Og lige netop det her lovforslag lægger faktisk op til, at man rent lovgivningsmæssigt indskrænker, hvad kommunerne er forpligtet til at tilbyde af modersmålsundervisning, således at kommunerne alene er forpligtede til at tilbyde modersmålsundervisning i henhold til EU-direktivet fra 1977 om EU og EØS, de vandrende arbejdstagere.

Og så er mit svar til fru Anne Baastrup med hensyn til de vandrende arbejdstagere: I 1977 var jeg ikke voldsomt gammel, derfor fulgte jeg ikke debatten dengang, men sådan som jeg er orienteret, bygger EU-direktivet jo på, at man har en forventning om, at de vandrende arbejdstagere vandrer hjem igen, og derfor er det naturligt, at deres børn skal kunne stimuleres til at tale sproget.

Og endelig vil jeg til fru Anne Baastrup sige med hensyn til anden form for læseundervisning til de tosprogede: Jeg synes, det er meget interessant, at lige netop det resultat, som fru Anne Baastrup nævner, ikke er det, jeg refererer til, når jeg refererer til Jørgen Christian Niensens rapporter fra 1997-1998. Men lige netop i forbindelse med det, fru Anne Baastrup nævner, synes jeg jo, det er værd at bemærke, at det er meget få af de tosprogede børn, der kommer til specialundervisning.

Det her med at understøtte de tosprogede børns læseevner på en anden måde, end man understøtter dansksprogede børns læseevner, kunne da være interessant at se på. Men jeg synes da så også, det er tankevækkende, at man sender de tosprogede børn til modersmålsundervisning eller opfordrer dem til at gå til det, frem for at man sender dem til specialundervisning. Der er faktisk en meget lille del af de tosprogede børn, der går til specialundervisning. Det synes jeg kunne være interessant at gå ind og kigge på.

Og fru Pernille Rosenkrantz-Theil: Nu vil jeg godt prøve at komme ind på det med, om modersmålsundervisning hæmmer indlæringen. Jeg har ikke kendskab til, at det hæmmer indlæringen, men det er også derfor, vi siger, at kommunerne kan have frihed til at vælge, hvad de faktisk vil gøre.

Hvis det var sådan, at jeg mente, det hæmmede indlæringen, så skulle jeg jo stille et forslag om, at man afskaffede modersmålsundervisning. Det er jo lige præcis det forslag, vi ikke har stillet fra Venstres og Konservatives side.

KL 10.30

Med hensyn til, om det fremmer ens identitetsfølelse, har jeg da en formodning om, at hvis det er modersmålet og det sprog, man taler i hjemmet, er forældrene med til at opbygge den identitetsfølelse og den kulturelle baggrund, der er behov for. Derfor mener jeg faktisk, at det er dækket ind på den måde.

Og så nåede jeg desværre ikke at svare hr. Carsten Hansen.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det, der ligger i kriterierne for, at man har et forlig og man holder et forlig, er, at man ikke går uden om forligskredsen for at få vedtaget noget, som forligskredsen ikke er enig i. Man må godt fremsætte et forslag, hvor man så også udtrykkeligt gør opmærksom på, at man er klar over, at

dette forslag ikke kan vedtages i Folketinget, medmindre forligskredsen er enig.

Derfor har alle selvfølgelig ret til at fremkomme med deres forslag i Folketinget, men man må bare sikre sig, at det ikke kan vedtages i Folketinget, medmindre forligskredsen er enig. Det var derfor, den daværende regering var nødt til at lade være med at fremsætte et forslag om fripladsgrænsen. Det var man nødt til, også selv om man havde lovet en anden part, nemlig Enhedslisten, at man ville gennemføre det. Det var man nødt til, fordi en aftale, der er indgået på ét tidspunkt, selvfølgelig går forud for den, man indgår bagefter.

Det, der er det usædvanlige, er jo selvfølgelig, at en regering fremsætter et forslag, inden man forhandler med forligskredsen. O.k., siger vi så, vi tilgiver i første omgang. Det er usædvanligt, at man har første behandling, inden man har forhandlinger, men vi forstår, at vi altså skal til drøftelser, og jeg håber, det sker hurtigst muligt, for ellers bliver det et brud.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Venstres ordfører har ikke i sine svar siden mit indlæg haft tid til at kommentere det med praktikerne. Det forstår jeg godt, for der er mange spørgsmål at tage sig af, men jeg vil gerne prøve en gang til.

En ting er, at en Venstremand fra Frederiksberg Kommune er blevet overbevist om, at det faktisk kan være en rimelig god idé med modersmålsundervisning, men der er faktisk også andre. Det er faktisk sådan, at en række politikere og uddannelsesansvarlige fra kommuner landet over har rettet henvendelse til undervisningsministeren for at høre, om han i det mindste ikke kunne sørge for, at pengene blev tilbage, hvis man massakrerede undervisningen i modersmålet på anden vis.

Det, jeg egentlig bare vil spørge fru Gitte Lillelund Bech om, er, om fru Gitte Lillelund Bech tror, at det er muligt, at man, selv om man render rundt og sådan rent teoretisk er fuldstændig lodret imod noget, der foregår i praksis, kan blive klogere af at høre på praktikerne og på, hvad de siger; om det er en mulighed, eller om det er noget, vi kan afskrive én gang for alle, og at alt skal foregå i teorien.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

I forbindelse med fru Gitte Lillelund Bechs svar på fru Anne Baastrups spørgsmål om, hvorvidt børn fra EU-landene skulle have modersmålsundervisning, fordi man måtte regne med, at de måske skulle tilbage til deres hjemland, vil jeg gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, om ikke børn fra øvrige lande også kunne tænkes på et tidspunkt at vende tilbage til deres oprindelsesland og dermed også have brug for modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Aage Frandsen: Som jeg refererede, er jeg orienteret om, at undervisningsministeren vil tage en drøftelse inden tredjebehandlingen.

Til fru Lene Jensen: Det er fuldstændig korrekt. Der har været så mange spørgsmål, så jeg slet ikke er nået til det med praktikerne Jan Jørgensen fra Frederiksberg.

Det er jo lige præcis det, som man kan sige at forslaget her indebærer. Hvis man på Frederiksberg siger, at man rent faktisk tror på, at det her er den rigtige vej at gå, fordi man synes, at man kan se, at det er en positiv vej at gå for at lave integration, så er Frederiksberg Kommune jo i deres gode ret til med det her lovforslag i hånden at sige: Vi vælger faktisk at tilbyde modersmålsundervisning; derudover er vi så forpligtede til, at vi skal give sprogstimulering ned til 3-årsalderen.

Men det kunne jo tænkes, at der var en anden kommune, der sagde: Nej, vi synes faktisk, at vi kan lave en integrationsindsats, som er anderledes, vi vil hellere sætte ind med tosprogede lærere i folkeskolen. Andre vil gøre noget andet. Så har man altså frie hænder til at gøre det. Og det er jo lige præcis det, som er hele kernen, hele nøglen i forslaget her, at kommunerne får frihed til at lave den integrationsindsats over for de tosprogede børn, som de ønsker.

Så hvis Jan Jørgensen på Frederiksberg ønsker at fortsætte med modersmålsundervisningen, skal han være velkommen til det. Det bliver så på det kommunale budget. Jeg mener faktisk, at på Frederiksberg kan man gøre lige præcis, hvad man har lyst til, inden for det her område, netop med den her lovgivning i hånden.

Kl. 10.35

Til fru Bodil Kornbek vil jeg sige, at børnene fra EU- og EØS-landene jo ikke skal have modersmålsundervisning i henhold til direktivet.

Men de har ret til at få modersmålsundervisning, eller rettere sagt, direktivet skriver ind, at landene har forpligtet sig til, at man tilbyder modersmålsundervisning til børnene af de vandrende arbejdstagere. Og som jeg så siger: Det her er tilbage fra 1977, da var jeg jo ikke så gammel, jeg deltog ikke i og fulgte ikke forhandlingerne, men min formodning er, at det må være, fordi man forventer, at de vandrende arbejdstagere vandrer hjem igen.

Som det er tilfældet i dag, tilbyder vi jo i Danmark modersmålsundervisning til børn, hvis det er sådan, at den ene ægtefælle kommer fra udlandet og der derudover tales et andet sprog i hjemmet. Vi ser jo rent faktisk eksempler på, at der er kommuner, der tilbyder modersmålsundervisning til tredje- og fjerdegenerationsindvandrerbørn. Derfor vil jeg sige, at vi synes, det er reelt, at det er kommunernes frie valg, om de vil gøre det, men vi synes ikke, at staten skal sende penge med ud til dem.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jo ikke uden betydning. Det er udmærket at give kommunerne og borgerne valgmuligheder, frihed, det store løsen, men det er jo ikke uden mening, at vi har et Folketing, der vedtager love, og som sender politiske budskaber ud i verden om, hvilke målsætninger vi gerne vil have der arbejdes efter. Det er vel det, Folketinget skal gøre.

Derfor tror jeg, jeg vil prøve en anden vej for at få lidt klarhed over, hvad Venstre vil.

I det materiale, vi fik på høringen, var der lavet tre skematiske modeller om målsætningen. Jeg er sikker på, at det ikke er Venstres mål at udarbejde en skoletabermode med ingen sproglig støtte i skolen. Så den dropper jeg. Men så er der to andre målsætninger. Den ene hedder sproglig assimilationsmodel, hvor det er sprogskiftet, der er målet. Altså man skal have ét sprog, når man går ud af folkeskolen. Den anden model er sproglig integrationsmodel, hvor målsætningen er tosprogethed. Hvilken af de to målsætninger støtter Venstre?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er jo et gammelt ordsprog, at uden penge gør det ondt. Her til morgen sagde den nyalgte formand for KL, som i øvrigt er Venstremand, at

man altså skal ud og spare på folkeskolen, samtidig med at timeantallet skal udvides. Det har Venstre jo også givet udtryk for. Hvordan får man det til at hænge sammen med frihedsbegrebet, vil jeg spørge fru Gitte Lillelund Bech, at man samtidig afskaffer modersmålsundervisningen?

Det andet, jeg vil spørge om, er: Lægger Venstre – og det er måske Handelshøjskolevenstre – ikke mere vægt på, at der er bred konsensus omkring vores uddannelsespolitik og især skolepolitik? Siden 1903 har De Konservative ikke været med. Er det dem, der sammen med højrefløjen og Dansk Folkeparti nu skal til at have indflydelse på, hvordan den danske folkeskole skal indrettes?

Og jeg må spørge: Er det ikke sådan, at det er et klokkeklart forligsbrud, hvis man gennemfører det, man har aftalt her? Og er det ikke sådan, at det er helt usædvanligt, at man ikke som ansvarsbærende regering forhandler med partierne, inden man fremsætter et lovforslag?

Det bliver altså nu overladt til højrekræfternes sjakken, hvordan vi skal indrette vores folkeskole. Jeg er ærgerlig over, at det var Handelshøjskolevenstre, der vandt over Højskolevenstre.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg anerkender afgjort Venstres ordførers evne til ikke at besvare de spørgsmål, man stiller. Det er jo en evne, man skal have, når man repræsenterer det store regeringsparti og er ordfører derfor.

Men kunne vi ikke få svaret på, uanset alt det der med, at undervisningsministeren inviterer på et eller andet tidspunkt, om det er et spørgsmål om at gennemføre et forslag imod forligskredsen? Jeg har ikke noget mod, at en hel masse andre partier også deltager i debatten og sådan noget, men hvis jeg har en aftale med nogen, lægger jeg meget vægt på, at jeg holder aftalen. Jeg håber også, at Venstre er tilhænger af, at indgår man en aftale, så holder man den. Det vil sige, at der er tale et brud, hvis man gennemfører noget imod forligskredsen. Og det er ligegyldigt, om det er et stort parti i forligskredsen, der er imod, eller et lille parti. Kristeligt Folkeparti har den samme ret som Venstre og Socialdemokratiet. Og vi vil slås for enhver ret i en forligskreds til at have denne ret.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Marianne Jelved: Den sproglige integrationsmodel er den, vi synes er interessant, men vi mener faktisk ikke, at det pågældende lovforslag her hindrer den sproglige integrationsmodel, på ingen måde. Det er et spørgsmål om, at kommunerne får frihed til, at de kan tilrettelægge integrationsprocessen, som de vil. Det vil sige, at de får frihed til også at kunne tilrettelægge det, hvis de vælger at sige, at det faktisk er via skatteborgernes penge, at man vil implementere den sproglige integrationsmodel. Det må være svar til fru Marianne Jelved.

Til hr. Carsten Hansen vil jeg sige: Jeg synes ikke, der er nogen grund til på dette tidspunkt at debattere forsiden af Berlingske Tidende, for den vedrører ikke modersmålsundervisningen, og den vedrører ikke kommunernes frie valg til at tilbyde modersmålsundervisning. Den vedrører noget helt andet. Derfor har jeg ikke tænkt mig at kommentere hr. Carsten Hansens indlæg.

Og til hr. Aage Frandsen vil jeg bare sige: Jeg har nu gentagne gange hørt hr. Aage Frandsens redegørelse for, hvordan hr. Aage Frandsen ser på forligsdelen. Jeg må jo sige, at for os er det væsentligt, at vi kan tage debatten i Folketingssalen. Det er væsentligt for os, at vi kan fremlægge sagerne her.

Det er jo også det, jeg har forstået at hr. Villy Søvnald er interesseret i. Man siger: Vi skal ikke have stalinistiske metoder, således at det ikke er muligt at kunne tage en åben og fordomsfri debat i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Folkeskolen er virkelig det sted, hvor integrationen er i højsædet, og hvor der er store muligheder for netop at få integreret de her børn, vi taler om i dag.

Men hvordan vil integrationen se ud i fremtiden, hvis KL, som der nu står i pressen, vil spare ½ mia. kr. på folkeskoleområdet, samtidig med – hvis dette forslag går igennem – at regeringen også vil spare i bloktilskud? Hvordan vil integrationen for disse børn se ud i fremtiden? Det er fint nok at stå og sige, at der er frihed, de kan vælge osv., men konkret: Hvilke muligheder bliver der så?

Med hensyn til det svar, jeg i øvrigt fik fra fru Gitte Lillelund Bech sidst, om tredje- og fjerdegenerationsindvandrere skulle have modersmålsundervisning osv.: Jeg kan kun beklage, at

dette ikke har været til diskussion i forligskredsen, så vi netop kunne finde en løsning og ikke stå her i dag og faktisk tage det første skridt til et forligsbrud. For jeg er sikker på, at vi kunne have fundet nogle områder, hvor vi sagtens kunne have strammet op og set på kvaliteten og på de fremmedsproglære, der er på skolerne.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Da Venstres ordfører talte om, at kommunerne fik frie hænder til at gøre, som de ville, bl.a. på Frederiksberg, i det her spørgsmål, kom jeg lidt til at tænke på den gamle remse »ingen arme, ingen småkager«. Og sådan er det jo også lidt her. Det er altså noget pjat at sige, at man får et frit valg til at gøre, hvad man vil, for man bliver frataget en forpligtelse og nogle penge. Det hænger ikke sammen i min begrebsverden. Jeg kan høre, at det gør det i fru Lillelund Bechs, og det forstår jeg simpelt hen ikke, men sådan er det.

Så vil jeg gerne høre én gang for alle, om fru Gitte Lillelund Bech er enig med mig i, at hvis forslaget, som det ligger her, bliver vedtaget, er det et forligsbrud. Hvis ikke fru Gitte Lillelund Bech giver mig ret i det, er jeg glad. Hvis fru Gitte Lillelund Bech ikke får kommenteret det, er jeg bekymret.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Bodil Kornbek med hensyn til integration i folkeskolen, og hvad der vil ske med integrationen, hvis man gennemfører det her forslag: Jeg tror faktisk, at kommunerne er fuldt kompetente til at varetage integrationen i folkeskolen, også hvis det her forslag bliver vedtaget, for jeg mener faktisk, at man også med regeringens integrationspakke lægger en del opgaver ud til kommunerne. Derved siger man så også: Som en del af integrationspakken ønsker vi altså også at sætte øgede midler af til integration i øvrigt. Men lige netop på det her område synes vi, det er væsentligt, at det er kommunerne, der får det frie valg til at kunne vælge, hvilken form for integration de tager.

Jeg er meget imponeret over de kommuner, der vælger at sige, at de faktisk laver en særlig indsats, og de skoler, der vælger at lave en særlig indsats for at have tosprogede lærere i den almindelige undervisning. De kommuner prioriterer altså; det mener de faktisk er en god vej for integrationen, det er en god måde at få integration for de tosprogede børn, fordi de, samtidig

med at de har en dansksproget lærer, også har en tosproget lærer. Det synes jeg er interessant.

Jeg havde ellers i en kommentar til hr. Carsten Hansen sagt, at artiklen fra Berlingske Tidende ville jeg ikke kommentere, men jeg vil godt komme med en enkelt kommentar. Det er generelt mit indtryk af folkeskolen i dag, at hvis man prioriterede i folkeskolen, eller hvis man økonomistyrede, hvis man kan sige det sådan, hvis man så på, hvordan man bruger ressourcerne på den bedst mulige måde, hvis man tog de gode stumper fra vores 1.700 folkeskoler og satte dem sammen, så ville vi simpelt hen kunne få ubeskrivelig meget mere folkeskole for pengene, end vi gør i dag, for der er meget, meget stor forskel på de ressourcer, som kommunerne sætter af.

Kl. 10.45

Min opfordring til kommunerne skulle jo være, at de skulle være bedre til at lære af hinanden med hensyn til, hvordan de bruger ressourcerne. Og så er jeg helt sikker på, at de kommuner, som vælger, at de vil fastholde modersmålsundervisningen, måske endda udbygge modersmålsundervisningen i forhold til i dag, også vil have mulighed for at finde ressourcerne. Det er jeg fuldstændig overbevist om.

Lene Jensen (S):

Det er alt for sjældent, at vi i Folketinget kapper 1 meter af højden og bevæger os i børneperspektiv. Det vil jeg forsøge at gøre, når jeg skal forholde mig til regeringens forslag om modersmålsundervisning og om tidlig sprogstimulering.

For Socialdemokratiet er det faktisk barnet, det handler om, og i det her tilfælde de tosprogede børn. Det er et element af deres fremtid og deres forudsætninger for at mestre det danske sprog i både skrift og tale og dermed deres muligheder for indlæring og integration, der er på dagsordenen, og ikke noget som helst andet.

Regeringen foreslår at fjerne forpligtelsen og pengene og dermed de facto at afskaffe modersmålsundervisningen som et generelt tilbud ved at fratage kommunerne deres pligt og økonomiske muligheder.

Lovforslaget er og bliver en flad omgang læsning, ganske blottet for uddannelsespolitiske visioner. Det svinger ikke rigtig. Der er hverken argumentation endelige dokumentation for, at det vil gavne børnenes muligheder for at blive dygtigere i skolen at fjerne tilbuddet om modersmålsundervisning.

En enkelt flig af en forklaring bliver det dog til: Aldersgrænsen for, hvornår de tosprogede børn skal have stimuleret deres dansk, sættes ned fra 4 år til 3 år. Det er et godt forslag. Det foregår allerede mange steder. Men det er ikke en erstatning.

Jeg synes i øvrigt, at det er lidt sjusket, at disse to forslag præsenteres under samme hat. Vi foretrækker at behandle dem hver for sig, for det er en falsk modsætning, der sættes op, når det gøres til et spørgsmål om, om folkeskolen skal prioritere tidlig sprogstimulering af de 3-årige eller modersmålsundervisningen. Formålet skulle meget gerne være det samme: at give børnene de bedste forudsætninger for at være dygtige i skolen.

Så denne her flig kan ikke dække over, at lovforslaget næppe handler om børnenes tarv, men om at spare penge, og jeg har søreme en mistanke om, at det er et øjeblikks fodring af det evigt forslugne skattestop, sådan som de fleste andre forslag fra regeringen også er det.

Dermed er forslaget et symptom på den lidelse, som regeringen allerede i så rigt mål har vist, at den har. Regeringen ser uddannelse som en udgift og ikke som en investering i fremtiden, og det er trist.

For Socialdemokratiet er modersmålsundervisning hverken en hellig ko eller et ideologisk spørgsmål. Vores interesser koncentrerer sig helt og holdent om, hvad der giver de bedste muligheder for de her børn. Men grundlaget for fuldstændig at skære halsen over på modersmålsundervisningen er ganske enkelt ikke til stede, i hvert fald ikke, hvis man lader sig belaste af saglige forhold og faglig indsigt.

Men som med al anden undervisning er modersmålsundervisning kun et gode, hvis den er ordentlig. Og jeg er sådan set ret sikker på, at der er kvalitetsproblemer rundt omkring. Det gælder ikke mindst i forhold til lærerkræfternes kvalifikationer. Og den tidligere regering var jo faktisk i gang med at tænke tanker om en hårdt tiltrængt uddannelse på feltet.

Der er også mange andre ting, der pådrager sig opmærksomhed: Hvem er det egentlig, der bruger modersmålsundervisningen i dag? Har vi fat i de rigtige målgrupper? Måske skal modtagerkredsen redefineres. Det vil vi gerne være med til at se på.

Modersmålsundervisningen skal jo ses i sammenhæng med resten af skolepolitikken, og det er en del af folkeskoleforliget. Og selv om det nu har været oppe i debatten, er jeg nødt til at sige,

at det er dybt utilfredsstillende, at det her forslag fremsættes uden forudgående forhandlinger af nogen art i forligskredsen bag folkeskoleforliget. De hidtidige fortolkninger af forligets rækkevidde har været ganske stramme, og der er ingen tvivl om, at vedtagelse af det her lovforslag vil være et klokkeklart forligsbrud.

Jeg vil gerne sige meget, meget direkte, at Socialdemokratiet er meget, meget interesseret i at bevare og udvikle folkeskoleforliget. Det har skolen brug for, fordi formålet med brede, stabile forlig på området er at frede eleverne og lærerne for pludselige politiske strømninger, hvor snævre flertal indfører én ting, som andre flertal måske laver om, når vindene skifter, og det gør de.

Jeg vil gerne advare meget indtrængende mod at spille hasard med og om den fælles folkeskole, fordi man har fundet sig en blind eller i hvert fald enøjlet makker, der giver mulighed for det. Vælg at spille med åbne kort og overhold spillereglerne, så vil vi også gerne spille konstruktivt med.

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Det forholder sig jo sådan, at antallet af tosprogede elever er steget med over 100 pct. i de sidste 10 år. I samme periode er andelen af tosprogede børn, som går til modersmålsundervisning, faldet fra over 50 pct. til omkring 30 pct.

Nu talte vi meget om kvalitet og om de forskere, som har udtalt sig på det her område. Fru Lene Jensen refererer disse forskere for at have givet en oplysning om, hvorfor der har været så drastisk et fald i andelen af tosprogede elever, som deltager i modersmålsundervisningen. Der ville jo være en helt klar forklaring på nogle af de ting, fru Lene Jensen selv argumenterede for, nemlig at det måske var de forkerte målgrupper og måske den forkerte måde, man gjorde det på.

Fru Lene Jensen nævnte også kvaliteten. Nu har fru Lene Jensens parti jo været repræsenteret i regeringen de sidste 10 år. Hvorfor har regeringen ikke gjort noget ved det her i de sidste 10 år, når det gælder kvaliteten, lærerne osv.? Det vil jeg gerne have et meget klart svar på.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil da kvittere for fru Lene Jensens og Socialdemokratiets ønsker om netop at kunne indgå i

en fortsat drøftelse om folkeskolen. Jeg har to spørgsmål til fru Lene Jensen.

Det ene spørgsmål er: Hvis man er født og opvokset i Danmark, hvad er så ens modersmål? Og det andet spørgsmål er, om fru Lene Jensen kan bekræfte, at der ikke generelt kan påvises en signifikant sammenhæng mellem deltagelse i modersmålsundervisning og bedre danskundskaber. Og jeg refererer til rapporten fra Danmarks Pædagogiske Institut, der hedder »Tosprogede elevers danskkundskaber på folkeskolens ældste klassetrin«, som er fra 1997.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Hr. Eyvind Vesselbo refererede mig for at sige, at forskerne entydigt havde peget på manglende kvalitet som en mulig årsag til en faldende tilslutning til modersmålsundervisning. Det, jeg sagde, var, at det blev anført som en mulig begrundelse; det kunne være, at det var, fordi det kneb med kvaliteten rundt omkring.

Fru Gitte Lillelund Bech spørger om, hvad ens modersmål er, når man er født og opvokset i Danmark. Ja, altså engang for 2 år siden, før jeg havde sat mig rigtigt ind i det her, er jeg refereret i en avis for at sige, at jeg mente, at det var dansk. Nu er jeg så ligesom fru Gitte Lillelund Bechs partifælle på f.eks. Frederiksberg, som vi allerede har talt om, blevet belastet af lidt mere faktuel viden, og nu ved jeg, at det er det sprog, der tales i hjemmet. Det er vist sådan, det er rent teknisk, og jeg synes også rent praktisk, at det lyder som en ganske fornuftig definition.

Så vil jeg sige i forhold til de der signifikante sammenhænge: Jeg synes jo egentlig, at vi har været inde over det der med forskerne, men det har vi åbenbart ikke i tilstrækkelig grad. Jeg er nu stadig væk af den overbevisning, at når man kigger på forskernes resultater, er de ganske klare i forhold til, at det her ikke skader, og i mange tilfælde nytter det rent faktisk også.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Fru Lene Jensen svarede mig ikke på, hvorfor så stor en andel af tosprogede elever ikke deltog i modersmålsundervisning. Der må jo være nogle forskningsresultater fra alle disse mange forskere, som i så mange år har været enige om, at det er en god idé.

Fru Lene Jensen svarede mig heller ikke på, hvorfor den tidligere regering, som jo sad i næsten 10 år, ikke gjorde noget ved det. Når man

nu mener, at det faktisk er en så betydningsfuld ting, hvorfor gjorde man så ikke noget for at forbedre kvaliteten? Det ville jo have været en måde at påvise, at det havde betydning, hvis man også kunne påvise, at kvaliteten blev bedre.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu spurgte jeg ikke til, hvad fru Lene Jensen sådan set formodede eller regnede med i forhold til forskningsresultaterne. Jeg spurgte helt konkret til den forskningsrapport, der har ISBN 87-74163-41-8 og hedder »Tosprogede elevers danskundskaber på folkeskolens ældste klasse-trin«, den er fra 1997. Deri står, at der ikke generelt kan påvises en signifikant sammenhæng mellem deltagelse i modersmålsundervisning og bedre danskundskaber. Jeg vil bare gerne have fru Lene Jensen til at bekræfte, at det er det, den rapport siger.

Kl. 10.55

Derudover vil jeg spørge, om man er fuldstændig enig i Socialdemokratiet om det her med modersmålsundervisning, for jeg har jo også noteret mig, at der er socialdemokratiske borgmestre, specielt på Københavns vestegn, som bl.a. mener, at man må melde klart ud og ændre reglerne, så det automatiske tilbud om modersmålsundervisning bortfalder for børn af forældre, hvor den ene er opvokset her i landet. Jeg vil gerne have fru Lene Jensens stillingtagen til det.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil blot spørge, om fru Lene Jensen kan bekræfte, at den store amerikanske undersøgelse, som hr. Carsten Hansen refererede til, ikke tager højde for sociale faktorer. Man ved derfor ikke, om de gode resultater af modersmålsundervisning m.v., som undersøgelsen viste, reelt skyldes generel høj økonomi og gode muligheder i det pågældende lokalområde, hvorfor undersøgelsen rent faktisk ikke beviser noget om modersmålsundervisning isoleret set.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Til hr. Eyvind Vesselbo: Det er rigtigt, at jeg ikke fik svaret på det med regeringen. Jeg kunne simpelt hen ikke læse det, jeg havde skrevet. Det må hr. Eyvind Vesselbo undskylde.

Jeg vil bare sige, at det, man jo rent faktisk gjorde i den regerings tid, som hr. Eyvind Ves-

selbo refererer til, var, at man igangsatte en masse forsøg, som også er ved at blive evalueret. Nogle af dem er blevet evalueret, og nogle af dem har vi endda talt ganske meget om.

Derudover havde man, som jeg sagde i min ordførertale, netop en læreruddannelse på tegnebrættet ud fra en erkendelse af, at det ikke er godt nok, når kun 15 pct. af de modersmålslærere, der fungerer, har en dansk læreruddannelse bag sig.

Så vil jeg sige i forhold til, hvordan det kan være, at der er en faldende andel, der deltager i undervisningen, at det her jo ikke er en obligatorisk undervisning, men en frivillig undervisning.

Noget af det, som jeg meget savner i denne her debat, er, at vi tager med, at de mennesker og deres børn, som vi taler om, er vidt forskellige og befinder sig i vidt forskellige livssituationer.

Det, det handler om for os, er sådan set at sikre, at der er en eller anden form for retfærdighed, der gør, at vi er sikre på, at de her børn kommer godt i vej i forhold til integration og i forhold til sprogtilegnelse. Om det så er modersmålsundervisning, som vi kender den, eller det er modersmålsundervisning med modifikationer, er sådan set noget af det, vi gerne vil diskutere, og som vi havde forventet at komme til at diskutere, fordi vi er en del af forligsgrundlaget.

Må jeg så sige i forhold til, hvad Socialdemokratiet egentlig mener om det her, at vi har diskuteret det utrolig meget, og der er forskellige holdninger til det afhængig af, hvor man ser verden fra, præcis som der er i partiet Venstre og også i alle mulige andre partier, tror jeg.

Det, jeg bare ønsker mig, er, at vi herinde i Folketinget kan diskutere, hvad det skal blive til. Det er da rart, at forslagene bliver lagt frem i salen, og at der også er folk fra regeringspartierne, der kommenterer dem. Det var ikke helt tilfældet, da vi havde tredjebehandlingen af lovforslag nr. L 78 og L 79 f.eks. Det er da rart, at vi kan diskutere det nu.

Den røde lampe lyser nu, så jeg vender tilbage til det med rapporterne.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu forstår jeg på fru Lene Jensen, at hun synes, at de forsøg, som den tidligere regering satte i gang, dokumenterede, at det her var godt.

Hvis modersmålsundervisning er så godt, som jeg forstår, at fru Lene Jensen mener, hvor-

dan kan det så være, at den tidligere socialdemokratiske-radikale regering ikke tog initiativ til at gøre det obligatorisk for børnene? Og hvordan kan det så være – og det vil jeg gerne have fru Lene Jensen bud på – at to tredjedele af de tosprogede børn fravælger tilbuddet om modersmålsundervisning? Hvis det er så godt med modersmålsundervisning, så siger fru Lene Jensen her implicit, at de to tredjedele af de tosprogede børn, som fravælger modersmålsundervisning, simpelt hen er tabt for omverdenen, er tabt for integrationen. Er det korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil bare spørge fru Lene Jensen, om det ikke også er Socialdemokratiets opfattelse, at opgaven omkring folkeskolen bedst varetages i kommunerne, og at vi derfor også i Folketinget har accepteret, at det er kommunerne, der laver prioriteringerne med hensyn til, hvordan vi bedst underviser vores børn her i landet, og om fru Lene Jensen så ikke også har tillid til, at kommunerne bruger de værktøjer, som de finder bedst, til at lære udenlandske børn dansk.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Problemet for de tosprogede elever er, at selv om man kalder dem tosprogede, er de jo ikke altid tosprogede, og problemet for de tosprogede, som man nu kalder dem, er ikke, at de ikke kan deres modersmål, men det er netop, at de ikke kan dansk.

Kl. 11.00

Men så er det, jeg ikke helt kan forstå, at man skal bruge så mange ressourcer og så megen tid på at lære dem deres eget modersmål, som de jo kan i forvejen, og som de taler derhjemme. Definitionen på en tosproget elev er jo netop, at det er en elev, der kommer fra et hjem, hvor man taler et andet sprog end dansk, og hvorfor så ikke lægge indsatsen dér, hvor det er vigtigt, nemlig i danskundervisningen? Det er jo netop det, der ligger i forslaget; det er at stimulere danskundervisningen i stedet for at gå den modsatte vej og stimulere modersmålet, som de kan i forvejen, så jeg vil gerne spørge fru Lene Jensen: Synes fru Lene Jensen ikke, det er en god idé at stimulere danskundervisningen i stedet for modersmålsundervisningen?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Fru Gitte Lillelund Bech spørger: Hvis nu modersmålsundervisning er så fremragende, hvorfor så ikke gøre den obligatorisk? Nej, det skal den ikke være, for de mennesker er i en forskellig situation, når de kommer her til landet. De har forskellige behov, og derfor synes jeg, det er godt, at det er en rettighed og et tilbud, men jeg ville aldrig drømme om, at den skulle gøres obligatorisk.

Når vi snakker om, hvorfor der er så forholdsvis få, der gør brug af den, hænger det jo klart sammen med, at f.eks. i de store byer er der forholdsvis langt flere, der bruger den, end i de små byer og de små kommuner. Jeg kunne godt have en mistanke om, at det netop hænger sammen med, at man i de store kommuner er i stand til at lave nogle tilbud, som er meget lettere at komme i nærheden af og har en højere kvalitet, og derfor synes jeg, det er så rasende interessant med kvaliteten.

Fru Tina Nedergaard spørger, om det ikke er kommunerne, der er bedst til at varetage, hvad der skal foregå i folkeskolen, og dertil er svaret: Jamen hvorfor så tage pengene fra dem? Hvorfor flytte nogle penge, som rent faktisk går til noget i folkeskolen, hvis man synes, at de er bedst til det? Vi er lidt tilbage i den tidligere debat, hvor der blev spurgt: Jamen hvorfor ikke bare fjerne alle pengene og overlade det til kommunerne selv at opkræve noget skat, og så finder de ud af det til sidst, for det må være tilladt at lave nogle politiske prioriteringer?

Det bringer mig til hr. Eyvind Vesselbo med hensyn til, om det ikke er bedre at lave noget danskundervisning og noget sprogstimulering: Jamen hr. Eyvind Vesselbo og vi vil jo det samme. Der er jo ikke nogen af os, der er onde mennesker, som synes, at det allerbedste er, at eleverne enten kun taler deres eget modersmål eller kun taler dansk. Det, det handler om, er at finde de kombinationer, der gør, at børnene får de bedste muligheder.

Det, vi så skal diskutere, er: Hvor meget skal være tidlig sprogstimulering, som jeg synes er fremragende, hvor meget skal være dansk som andet sprog, som vi overhovedet ikke har diskuteret, og hvor meget skal være modersmålsundervisning eller noget, der ligner? Det er det, der skal debatteres, og det er den diskussion, jeg ser frem til at tage på en ordentlig måde.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har lyst til at spørge fru Lene Jensen om Socialdemokratiets vurdering af EU-direktivet.

Det er jo bemærkelsesværdigt, at allerede i 1977 blev Danmark og de andre EU-lande og alle tilkommende medlemslande forpligtet til at tilbyde vandrende arbejdstageres børn modersmålsundervisning. Hvordan vurderer fru Lene Jensen, det hænger sammen med VK-regeringens ønske om, at tosprogede eller fremmedsprogede børn helst skal hjem til deres eget land igen? Kunne vi få en kommentar til det?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Man kan vel i hvert fald sige, at det viser med al ønskelig tydelighed, at et element, der mangler i denne debat, er den ressource, som rent faktisk kan ligge i, at så mange som overhovedet muligt af Danmarks borgere kan mere end ét sprog. Danmark er som land betragtet utrolig monosproget i forhold til mange andre lande, og selvfølgelig er det en ressource, at man kan så mange sprog som overhovedet muligt. Men det, at vi på denne måde skelner mellem EU-borgere, EØS-borgere og andre borgere, viser i hvert fald, at den dimension mangler i debatten.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil spørge, om fru Lene Jensen kan bekræfte, at EU-direktivet ikke stiller krav om national finansiering af det at stille modersmålsundervisning til rådighed, men blot kræver, at der er mulighed for at modtage modersmålsundervisning.

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt spørge, om fru Lene Jensen er enig i, at et af de bedste integrationssteder er folkeskolen, og at adskillige mennesker med anden etnisk baggrund har udtalt frygt for, at mange børn vil vælge de private skoler i stedet for folkeskolen, hvis kommunerne ikke tilbyder en kvalificeret modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Må jeg sige til fru Tina Nedergaard, at sådan som jeg har forstået EU-direktivet, skal der stilles undervisning til rådighed, og så kan vi jo diskutere, hvad det rent faktisk betyder.

Jeg synes også godt, man kan diskutere, om det er formelt eller reelt, og jeg vil have lov at citere mig selv: Ingen arme, ingen småkager. Det, man gør ved at fjerne pengene, er jo, at man i et eller andet omfang også fjerner kommunernes reelle muligheder. Jeg har talt med repræsentanter for små kommuner, som er utrolig bekymrede for, at hvis de store kommuner vil opretholde undervisningen og selv betaler for den, vil de trække folk, som ellers har bosat sig i mindre kommuner, tilbage til storbyerne, fordi man kan få modersmålsundervisning dér. Det synes jeg er et argument, som også er værd at tage i betragtning.

Fru Anne Baastrup peger på vinklen med folkeskolen som meget vigtigt integrationspolitisk forum, og det er jo rigtigt. Folkeskolen er det sted, hvor børnene er, hvor vi kan diskutere, hvad der foregår ude i det danske samfund, og jeg deler opfattelsen af, at hvis man fjerner modersmålsundervisningen totalt, kan vi risikere, at det vil føre til, at flere vælger de muslimske friskoler. Men så er vi ovre i en helt anden diskussion, som jeg også ser frem til at tage.

Formanden:

Fru Louise Frevert som ordfører.

Louise Frevert (DF):

I Dansk Folkeparti har vi længe haft et ønske om at afskaffe forpligtelsen til modersmålsundervisning i folkeskolen – ikke fordi vi ikke bryder os om modersmålsundervisning som sådan, men fordi vi afgjort ikke mener, det er en statslig forpligtelse at finansiere modersmålsundervisning.

Vi mener, det er en rigtig god idé, at man lægger op til, at kommunerne selv skal afgøre, om de vil undervise i modersmål eller ej. På den måde bliver det en kommunalpolitisk afgørelse og op til den enkelte kommune at vurdere, hvordan integrationsindsatsen og dermed behovet er for den pågældende kommune, og det må jo være kommunen selv, der er bedst til at vurdere behov og efterspørgsel i en integrationsproces.

Dansk Folkeparti mener, det er en god idé at tilbyde sprogstimulering allerede fra 3-års-alderen. På den måde får vi sat ordentlig gang i integrationsindsatsen og lærer børnene at tale dansk i en tidlig alder, og det må være den altafgørende forudsætning for at kunne klare sig i det danske samfund. Ved at undervise børn i sprogstimulering giver man dem også en begrebsverden, der er relateret til den danske, og på den

måde vil det være lettere for dem at forstå den danske begrebsverden, når de senere skal til at lære at læse og skrive.

Når børn lærer dansk på et så tidligt tidspunkt i livet som overhovedet muligt, vil de også få meget bedre udbytte af undervisningen, når de starter i skolen. Desuden vil man få en nær kontakt med forældrene og på denne måde lære indvandrerforældre vigtigheden af at have et tæt forældre/skolesamarbejde og dermed lære de danske normer og traditioner i folkeskolen at kende. Desuden giver folkeskolelovens § 3, stk. 3, kommunalbestyrelsen mulighed for at beslutte at lade andre elevgrupper være omfattet af tilbuddet, og det kan f.eks. være elever fra private skoler.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti i årevis har kæmpet for at få fjernet modersmålsundervisningen, og desuden har der jo været beslutningsforslag fra både Venstre og De Konservative om ophævelse af kommunens pligt til at tilbyde modersmålsundervisning. Jeg skal dog her indskyde, at Dansk Folkeparti mener, at man taget under ét skal styrke danskundervisningen i børnehaveklassen, 1., 2. og 3. klasse, og vi så gerne, at man gav børnene ekstra dansktimer. Flere kommuner i landet har optimeret danskundervisningen, og det har vist sig, at her er integrationen af tosprogede børn lykkedes på en helt anden måde end i de kommuner, der har få dansktimer.

De indvandrere, vi har i Danmark, skal være med til at holde hjulene i gang i det danske samfund. Det gøres ved en ordentlig arbejdsindsats, og for at klare sig på arbejdsmarkedet er det vigtigt at lære at tale dansk. En kommunikation med danskerne foregår bedst på danskernes præmisser, idet vi lever i det danske samfund og skal leve efter de danske kulturnormer.

Dansk Folkeparti hilser lovforslaget velkommen og kan naturligvis støtte det fuldt ud.

Kl. 11.10

Carina Christensen (KF):

Da den konservative ordfører, fru Helle Sjelle, ikke kan være til stede, har hun bedt mig læse følgende op:

L 142, som ligger her, er en videreførelse af de tanker og meninger, som længe har været konservativ politik på området. Det Konservative Folkeparti har længe ønsket at afskaffe kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning, og derfor er det helt i tråd med vores tan-

ker, at man nu gør det frivilligt for kommunalbestyrelsen, om den ønsker at tilbyde modersmålsundervisning. Med andre ord: Vi støtter forslaget fuldt ud.

Forslaget har for os to helt klare mål, som skal ses i sammenhæng med de øvrige tiltag for at styrke tilegnelsen af dansk: for det første at synliggøre over for indvandrerne og deres børn, at gode dansk kundskaber er af absolut vital betydning for at begå sig i det danske samfund. Derfor er det en nødvendighed at forstærke dansk kundskaberne tidligt, så børn af indvandrere ikke føler sig klemt, allerede når de starter i grundskolen, og det kan man nemt gøre, når man skal starte i en klasse med andre børn, der har 5-6 års erfaring med det danske sprog. Det kan vi vist alle være enige om er en skidt start på skolelivet.

Vi skal sætte ind tidligt, for jeg tror, indvandrerbørn har godt af at stifte bekendtskab med det danske sprog så tidligt som muligt. De skal simpelt hen i vuggestue og børnehave sammen med naboens børn, hvis de skal undgå at få problemer med det danske sprog senere hen. I børnehaven kan de jo lege sig til det danske sprog, også selv om de måske kun taler deres eget sprog i hjemmet, og derfor er det absolut glædeligt, at L 142 foreslår, at tidspunktet for, hvornår sprogstimuleringen af tosprogede børn i førskolealderen skal starte, nedsættes fra 4 til 3 år.

Det bringer mig over til det andet punkt, som vi mener er fremragende ved dette forslag: der bliver en mere lige fordeling, når der er tale om mellemlange og lange kompetencegivende uddannelser. Her er vore indvandrere og deres efterkommere desværre alt for dårligt repræsenteret. Nøglen til at løse problemet er dansk og atter dansk, for det er forudsætningen for at tilegne sig alle de færdigheder i grundskolen, som skal forberede vores børn til at klare sig senere i livet.

Som indvandrer i Danmark er det nødvendigt at kunne begå sig på dansk i skolen, på jobbet og i fritiden. Sit eget modersmål, kultur og traditioner må man naturligvis gerne beholde ved siden af, men vi er nødt til at stille krav, hvis vi skal gøre os forhåbninger om den vellykkede integration, vi alle sammen ønsker. Det er en bjørnetjeneste ikke at stille krav, det er socialt uforsvarligt ikke at gøre en ekstra indsats for dansk i undervisningen, og L 142 er derfor et skridt i den rigtige retning.

Anne Baastrup (SF):

I SF afviser vi ikke viden, i SF afviser vi ikke eksperter, og i SF mener vi, at forudsætningen for en god integration er, at børn oplever tryghed. Tryghed er, at de og deres oprindelse respekteres, og tryghed er, at de får de bedste forudsætninger for at lære det danske sprog.

I Uddannelsesudvalget har vi afholdt en høring, som klart viste, at det var helt umuligt at finde eksperter, der ville argumentere mod eller kunne videreformidle en viden om, at modersmålsundervisning ikke gav børn den bedste forudsætning for at få et godt dansk sprog på et højt abstraktionsniveau. Høringen viste også, at der er forskellige måder at give denne modersmålsundervisning på, og at nogle var bedre end andre. I stedet for den ideologiske kamp, regeringen nu fører mod mennesker med anden etnisk baggrund og mod deres børns uddannelser, burde regeringen derfor i stedet udbrede oplysninger om, hvordan man gør det godt.

Det er en stor skuffelse for SF, at regeringen med dette lovforslag tilsyneladende ønsker at droppe folkeskoleforliget. Vedtages dette lovforslag, har regeringen opsagt folkeskoleforliget, og dermed sætter man 500.000 børns uddannelse på spil. 60.000 lærere vil nu kunne se frem til en flaksende folkeskole, hvor loven konstant skal laves om på baggrund af tilfældige ideologiske luner hos et flertal i Folketinget.

Vedtages dette lovforslag, har populismen holdt sit indtog i dansk politik på regeringsniveau. Vi må ikke lade populismen styre vores børns uddannelse, men det vil ske med en undervisningsminister, der i den grad lader hånt om den viden, forskere har skabt gennem de sidste mange år.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil såmænd blot spørge SF's ordfører, om det er korrekt forstået, at fru Anne Baastrup mener, at modersmålsundervisning er den rigtige vej frem i forbindelse med integration. Hvis det er det, fru Anne Baastrup mener, vil jeg gerne spørge: Hvordan kan det så være, at Socialistisk Folkeparti ikke har taget initiativ til at gøre dette tilbud obligatorisk for børnene, hvis man mener, det er den rette vej frem? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Kan fru Anne Baastrup måske løfte sløret for, hvorfor der er to tredjedele af de tosprogede børn, rent faktisk

omkring 40.000 tosprogede børn, som fravælger tilbuddet om modersmålsundervisning? Det vil jeg gerne høre fru Anne Baastrup bud på.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Kan fru Anne Baastrup bekræfte, at SF finder det meget positivt, at regeringen fremrykker danskindlæringen fra barnets 4. til dets 3. år, hvorved børnene sikres de bedst mulige chancer for at kunne dansk, inden de begynder i 1. klasse, og vi dermed forbedrer børnenes muligheder for at blive rigtig gode til dansk, så de kan komme videre i uddannelsessystemet?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Fru Anne Baastrup spurgte for et øjeblik siden fru Lene Jensen, om fru Lene Jensen kunne bekræfte, at hvis man fjernede modersmålsundervisningen, ville de tosprogede elever i stridestrømme søge til de muslimske friskoler, og dermed ville vi få et problem med fundamentalisme. Mener fru Anne Baastrup, at man skal fastholde den obligatoriske modersmålsundervisning i kommunerne for at forhindre fundamentalisme i Danmark?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Først til fru Tina Nedergaard: Ja!

Så til hr. Eyvind Vesselbo: Det var dog en besynderlig måde at omforholke mit spørgsmål til fru Lene Jensen. Angiveligt skulle jeg have sagt, at børnene ville strømme til de muslimske skoler, og at det ville fremme fundamentalismen. Nej, det har jeg ikke sagt. Jeg sagde, at der er folk fra de etniske minoritetsgrupper, som er nervøse ved tanken om, hvordan forældrene vil reagere, hvis deres børn ikke får respekteret deres oprindelse og får respekteret, at de har et andet modersmål, og at det kan give en større grad af overflytning til de muslimske friskoler. Vi finder, at folkeskolen er det centrale sted, hvor integrationen finder sted, og vi vil gerne sikre, at folkeskolen bliver det mest attraktive sted, børn med anden etnisk baggrund kommer hen.

Så til fru Lille... Litte Lillelund Bech... til Venstres ordfører, som synes, det skal være obligatorisk for børn at tage imod tilbuddet. Sagen er den, at nu bliver Venstres frihedsbegreb afsløret. For SF at se er det mennesket, der skal have frihed, ikke kommunerne. Vi kunne ikke drømme om at stille krav om, at børn med anden etnisk

baggrund skal tage imod et ganske bestemt tilbud, at det skal være obligatorisk – overhovedet ikke! Det er virkelig forskellen på Venstres frihedsbegreb og SF's. I SF mener vi rent faktisk, at det er det enkelte menneske, der skal have nogle muligheder, og ikke kommunerne. Det er det enkelte menneske, der skal have friheden, ikke kommunerne.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Her i debatten hænger man sig meget i, at modersmålsundervisningen skulle være den eneste komponent og det eneste saliggørende for, at børnene kan lære dansk.

Nu er det jo sådan, at det altid er rart, at man har en fælles forudsætning for at kunne anskue tingene. Jeg vil referere til høringen og bede fru Anne Baastrup om at bekræfte, at Jørgen Christian Nielsen sagde, at der var foretaget en masse forskning, men at der rent faktisk – jeg stillede selv spørgsmålet – ikke forelå ét eneste videnskabeligt forsøg, som beviste, at modersmålsundervisningen var den komponent, der fik børnene til at tale bedre dansk. Det var afhængigt af mange andre faktorer, og man havde ikke på noget tidspunkt foretaget parallelforsøg. Ergo fik jeg bekræftet, at der ikke er ét videnskabeligt bevis på, at modersmålsundervisningen er det eneste saliggørende.

Kl. 11.20

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg bliver altså nødt til at spørge: Hvis fru Anne Baastrup mener, at frihedsbegrebet er, at det enkelte menneske fuldstændigt frit kan vælge, hvordan kan det så være, at fru Anne Baastrup samtidig kan gå med til, at vi herinde fra Folketingets side sætter love og regler op for, hvad der skal foregå i folkeskolen, osv.?

Jeg fik ikke svar på mit andet spørgsmål til fru Anne Baastrup. Jeg vil godt have fru Anne Baastrups vurdering af, hvorfor det kan være, at to tredjedele af de tosprogede børn faktisk fravælger modersmålsundervisningstilbudet i dag, og jeg vil også meget gerne høre fru Anne Baastrups vurdering af, hvordan fru Anne Baastrup tror, det vil gå disse børn i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg deltog også i den tidligere omtalte høring om modersmålsundervisning m.v., og jeg vil

bare høre, om fru Anne Baastrup ikke er enig i min opfattelse: Det var faktisk uklart, hvad forskerne mente om effekten af modersmålsundervisningen, målt på om det egentlig var modersmålsundervisningen, der havde effekt, eller det skyldtes, at børnene havde voksenkontakt med voksne af deres egen nationalitet, og at man derfor kunne opnå samme effekt ved undervisning med tosprogede lærere, sådan som mange kommuner gør i dag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Til fru Louise Frevert: Begrundelsen for, at man ikke har lavet en rigtig videnskabelig undersøgelse, er, at så skal man tage en gruppe børn, som man aktivt giver et dårligere tilbud end en anden gruppe. Derfor kan man ikke komme frem til et rigtigt videnskabeligt bevis, for det ville være uetisk at give nogle børn et dårligere tilbud end andre. Det var den forklaring, vi fik.

Fru Gitte Lillelund Bech synes ikke, jeg tager folkeskolen alvorligt. Det er rent faktisk sådan – og det troede jeg også Venstre var indstillet på – at vi har nogle minimumsregler for folkeskolen, for vi skal have en fælles folkeskole. At fru Gitte Lillelund Bech fortolker min frihedsdefinition på en sådan måde, synes jeg ødelægger vores debat. Det er fuldstændig rigtigt, at der er forældre, som ikke mener, at deres børn skal have modersmålsundervisning, men det synes jeg vi skal overlade til dem selv.

Så til fru Tina Nedergaard: I min tale gjorde jeg meget ud af, at der findes forskellige måder at vise respekt over for børnene og deres oprindelse, og vi har fra SF's side gang på gang fremhævet eksempelvis Enghøjsskolen, hvor læreruddannede personer med anden etnisk baggrund indgår i undervisningen som andenlærere i klasserne og på anden vis er støttepersoner.

Man behøver ikke at sige, at modersmålsundervisning skal være præcis 3 timer i et specielt klasselokale – slet, slet ikke. Der er mange forskellige måder at give tilbuddet på. Men det, der er hovedproblemet med lovforslaget, er, at man fjerner de ressourcer, der skal til, man tager lige præcis de ekstra penge, der gør, at skolerne kan give en kvalitativt rigtig god undervisning ud fra de forudsætninger, skolen nu har. Vi har nogle meget, meget gode eksempler, både fra Rådmandsgade og fra Enghøjsskolen, og det synes jeg fru Tina Nedergaard skulle huske.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil gerne takke fru Anne Baastrup for det ærlige svar, som endelig kom frem, nemlig at det ikke kan bevises, at modersmålsundervisning er en forudsætning for, at man kan lære dansk, og derfor må jeg spørge fru Anne Baastrup: Hvordan kan man gang på gang sige, at alle forskere er enige om, at et godt modersmål er forudsætningen for, at man kan lære dansk, hvis der ikke er nogen resultater, der beviser det? Så er det jo ren ideologi, så er det ren politik.

Desuden spurgte jeg ikke i mit tidligere spørgsmål om fru Anne Baastrups fornemmelse af, hvilke bekymringer muslimske forældre har. Jeg spurgte, om SF havde den holdning, at hvis man fjernede den obligatoriske pligt for kommunerne til at give modersmålsundervisning, ville det føre til øget fundamentalisme i Danmark.

Kl. 11.25

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg må sige, at indimellem kan jeg føle mig helt som fru Pernille Rosenkrantz-Theil, fordi jeg stiller spørgsmål og spørgsmål og spørgsmål.

Nu vil jeg gentage et af de spørgsmål, jeg har stillet til fru Anne Baastrup: Hvad er fru Anne Baastrups vurdering af betydningen for de to tredjedele af børnene, som fravælger modersmålsundervisningstilbuddet? Det er det ene spørgsmål.

Så tager vi et nyt spørgsmål, og det er første gang, jeg stiller det: Jeg forstod på fru Anne Baastrups seneste svar, at problemet med dette lovforslag er, at man fjerner pengene. Er det så korrekt forstået, at SF faktisk synes, det er i orden, at kommunerne får frihed til at tilrettelægge integrationen fuldstændig på den måde, som de mener er rigtig, og at problemet udelukkende er, at man fjerner de midler, der tidligere er blevet lagt ud til kommunerne?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu begynder det at blive spændende, og jeg kunne godt tænke mig at høre med fru Anne Baastrups egne ord – helt egne ord – hvad der giver fru Anne Baastrup belæg for at sige, at fru Anne Baastrup ikke vil have nogen parallelforsøg for at få en videnskabelig proces i gang.

Fru Anne Baastrup siger, at det tilbud, som vil komme ud af det, vil være dårligere end det

eksisterende. Men det vil jo sige, at så modsiger fru Anne Baastrup sig selv, når hun siger, at modersmålsundervisningen ikke er en pind værd. Det kan jeg ikke rigtig forstå, og jeg vil meget gerne have en udredning af bevæggrunden for, at fru Anne Baastrup ikke vil have en videnskabelig proces sat i gang for at kunne se, om det ud fra et videnskabeligt synspunkt er rigtigt eller ej, at modersmålsundervisning er relevant.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Til fru Louise Frevert og hr. Eyvind Vesselbo: Jeg har forklaret det, som vi også fik at vide under høringsen, nemlig at videnskabsfolk mener, at det vil være uetisk, hvis man aktivt tilbyder børn en ringere undervisning end den, man mener der er dokumentation for at give, og derfor har man ikke lavet det forsøg, for det vil simpelt hen ødelægge nogle børns uddannelse. Er det o.k.?

Fru Gitte Lillelund Bech kan simpelt hen stille flere spørgsmål, end jeg i virkeligheden kan forstå, men jeg forsøger altså virkeligt at svare af et ærligt hjerte. Jeg har sagt, at om forældre vil vælge ud fra deres egne forudsætninger og vil lade deres børn modtage modersmålsundervisning på skolens konkrete betingelser, er da forældrenes eget frie valg. Jeg har mange eksempler på, at der gives elendig modersmålsundervisning, og så skal forældrene da have lov til at sige fra.

Forudsætningen for, at kommunerne rent faktisk tager udgangspunkt i at tilbyde modersmålsundervisning, kan eksempelvis være det, som fru Tina Nedergaard og jeg snakkede om lige før, nemlig tosprogede lærere som støttepersoner. Det er så efter deres opfattelse den måde, hvorpå modersmålsundervisning skal tilbydes, og det er der nogle gode erfaringer med. Men hvis det bliver sådan, at vi fjerner bestemmelsen i folkeskoleloven, er der jo ikke nogen forpligtelse for kommunerne til at give det tilbud, så fru Gitte Lillelund Bech stiller lige så mange dårlige spørgsmål, som hun kom med dårlige svar tidligere.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Fru Anne Baastrup plejer da ellers ikke at stå i vejen for at komme frem med sine meninger her og dér og alle vegne, så nu prøver jeg én gang til.

Jeg vil gerne høre med fru Anne Baastrups egne ord, hvad der ligger til grund for, at fru Anne Baastrup ikke vil have disse forsøg i stedet for kun at henholde sig til udsagn fra tredje-mand, som ikke er et videnskabeligt bevis, men kun skøn, forskning, resultater og rapporter. Der findes ikke noget videnskabeligt bevis, så fru Anne Baastrup må komme herop og redegøre for, hvorfor hun modsiger sig selv og ikke vil komme frem med sin egen mening, men kun vil udtale sig gennem tredjemands udsagn.

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil blot høre fru Anne Baastrups vurdering af, hvad der sker med børn, som ikke modtager modersmålsundervisning, og deres videre muligheder i det danske samfund, hvor arbejds-sproget og uddannelsessproget er dansk.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg har forstået på fru Anne Baastrup, at de spørgsmål, som fru Anne Baastrup ikke magter at svare på, bare er dumme spørgsmål. Sådan forholder det sig jo ikke.

Der er nu stillet det samme spørgsmål tre til fire gange; fru Anne Baastrup har ikke svaret på det, og så karakteriserer fru Anne Baastrup det bare som uvæsentlige spørgsmål. ... (Anne Baastrup: Hvad er det for et spørgsmål?) ... Ja, det var det spørgsmål, som fru Tina Nedergaard stillede lige før. Det har fru Gitte Lillelund Bech stillet tre gange, og der er ikke kommet svar på det.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Så tager jeg den gamle seddel frem.

Obligatorisk for børn at skulle modtage modersmålsundervisning? Nej, vi har friheden.

40.000 børn fravælger? Ja, og det er forældrenes og børnenes ret at fravælge, hvis det er sådan, at de ikke synes, at tilbuddet passer til børnene. Det er deres ret.

Til fru Louise Frevert: SF og Dansk Folkeparti har en grundlæggende forskellig opfattelse af, hvad børn af anden etnisk baggrund er. Efter Dansk Folkepartis opfattelse er det tilsyneladende noget, man kan måle og veje. Man kan aktivt give dem et tilbud om en undervisning, som man med al den viden, der står til rådighed, har opfattelsen af er dårligere, men vi har i SF den

opfattelse, at sådan nogle forsøg skal man ikke lave. Det ville være uetisk at lave den her type af forsøg.

Til fru Tina Nedergaard: Det er jo sådan, at man ikke har konkrete beviser for, hvilke konsekvenser det får for de enkelte, men det, man kan se, er, at børn med et godt modersmål har mulighed for at få et godt dansk på et højt abstraktionsniveau. Fru Marianne Jelved redegjorde for det på et tidligere tidspunkt.

Man har erfaringer fra gymnasierne med hensyn til, i hvilket omfang børn af anden etnisk baggrund kan fungere på et højt abstraktionsniveau, og fru Marianne Jelved har påpeget, at der er beviser for, at der er en sammenhæng dér.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Endnu en gang er jeg desværre i den situation at måtte karakterisere et lovforslag fra VK-regeringen som værende uden perspektiver og affødt af et ønske om at leve op til et skattestop.

Det her lovforslag har nok også et andet motiv, nemlig en forestilling om, at man tjener to-sprogede børns vel ved at undlade at lade det være en pligt for kommunerne at give tilbud om modersmålsundervisning.

Det Radikale Venstre er meget uenig med VK-regeringen i denne tankegang. Vi synes, det er udmærket at styrke sprogstimuleringen og at give den mulighed cirka et år tidligere, end det sker i dag.

Vi finder nu, at regeringen burde overveje – og det vil vi gerne drøfte med regeringen – at sprogstimuleringen skulle gives til *alle* børn, altså også etsprogede danske børn, hvis de har behov for det.

Det initiativ, regeringen lægger op til i lovforslaget, opvejer ikke effekten af afskaffelsen af modersmålsundervisningen.

Det Radikale Venstre er ikke i tvivl om, at det er vigtigt at bruge og at udvikle børns modersmål, uanset hvilket modersmål barnet har.

Kl. 11.35

Vi mener også i Det Radikale Venstre, at det er både klogt og rigtigt at bygge på børnenes modersmål i undervisningen i den danske folkeskole. Det, at skolen bygger på børnenes modersmål, styrker børnenes identitet, deres selvopfattelse og deres følelse af ligeværd. Det styrker også forældrenes åbenhed over for skolen og dermed samarbejdet med skolen til gavn for

børnenes integration og læring, og endelig styrker det børnenes muligheder for at tilegne sig dansk som andetsprog.

Det, jeg har sagt her, er der ingen, der har tilbagevist, heller ikke de forskere, som vi har hørt på høringen.

At bygge på børnenes modersmål i undervisningen i folkeskolen styrker desuden børnenes muligheder for at tilegne sig skolens øvrige fag, og det styrker børnenes muligheder for at lære flere fremmede sprog.

Uddannelsesudvalget var jo sammen i Finland og Sverige, og der mødte vi en helt anden holdning og erfaring end den, der karakteriserer dette lovforslag, nemlig at det at lære dansk som andetsprog – eller svensk eller finsk – i virkeligheden gjorde det endnu nemmere for børnene at lære endnu et nyt fremmedsprog. Vi så jo skoler i Sverige bl.a., hvor det var en målsætning, at børnene gik ud af skolen efter 9. klasse med fem fremmedsprog. Det er jo dybt imponerende, og det er der perspektiv i.

Det Radikale Venstres målsætning er, at sprogstimulering bør være et tilbud til alle børn. Vi mener også, at vi burde tage en drøftelse med sundhedsministeren og prøve, om vi ikke kunne få sundhedsplejerskerne til at gå med ind i »projekt sprogstimulering« helt fra starten, for vi tror, at sundhedsplejerskerne godt ved, hvor der kan være brug for og god idé i at sætte ind med meget tidlig støtte til sprogudvikling.

Vi mener, at det er et kæmpe potentiale, Danmark har med tosprogede børn, unge og voksne. Det er et umanerlig kæmpe potentiale, som vi burde hæge om, udvikle og fremelske. Flere sprog bliver og er allerede en vigtig ballast i videnssamfundet og i den grænseoverskridende verden, vi lever i, og der er selvfølgelig ingen tvivl om, at kvaliteten af undervisningen er meget, meget vigtig. Det er da klart. Det er jo også derfor, det er så svært at lave empiristiske undersøgelser af, hvordan undervisning virker. Her tænker jeg selvfølgelig også på kvaliteten af modersmålsundervisningen.

Jeg er heller ikke i tvivl om, at skolerne vil have fokus på kvalitet i undervisningen. Det er jo sat i gang for lang tid siden, og den nuværende undervisningsminister og regeringen følger op på det, den tidligere regering satte i gang omkring kvalitetsudvikling. Der er taget en lang række initiativer for at styrke det element i skolen bl.a. ved at oprette linjefag med dansk som andetsprog og ved, at seminarierne har introduktionskurser for tosprogede lærere.

Desværre er min taletid udløbet. Jeg håber at få mange spørgsmål, så jeg kan gøre min tale færdig.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg kan så berolige med, at det lover godt, for der er tre på nu: fru Tina Nedergaard, fru Gitte Lillelund Bech og hr. Eyvind Vesselbo – først fru Tina Nedergaard.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg forstår ikke, at fru Marianne Jelved er imod kommunernes ret til at vælge mellem den mangfoldighed af værktøjer, som kan bruges til at lære tosprogede børn dansk.

Jeg vil derfor bede fru Marianne Jelved bekræfte, at der er denne mangfoldighed, og at intet, absolut intet beviser, at det ene værktøj er bedre end det andet, hvorfor modersmålsundervisning kan være et af mange forskellige tilbud, som kommunerne kan vælge og vælge at anvende på forskellig vis rundt omkring i landet afhængigt af, om kommunen f.eks. har mange tosprogede eller få tosprogede inden for et sprog. Det er forskellige værktøjer, og jeg forstår ikke, hvorfor man ikke kan tilbyde kommunerne at vælge mellem denne mangfoldighed.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det kan godt være, jeg ikke hørte ordførertalen fra fru Marianne Jelved fuldstændig korrekt. I mine ører lød det, som om fru Marianne Jelved talte om, at dette lovforslag vedrørte en afskaffelse af modersmålsundervisningen.

Derfor er jeg altså nødt til at spørge fru Marianne Jelved: Præcis hvor i lovforslaget fremgår det ifølge fru Marianne Jelved, at det her lovforslag afskaffer modersmålsundervisningen?

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg deler fru Marianne Jelveds ønske om at gøre det bedst mulige for de tosprogede elever i folkeskolen og også i de private skoler. Det er jo også det, vi drøfter her. Jeg deler også fru Marianne Jelveds opfattelse af, at man kunne bruge modersmålet i undervisningen i skolerne.

Så er det bare, jeg spørger: Hvorfor kommer det så først frem nu fra fru Marianne Jelveds side? Fru Marianne Jelved var jo minister i den tidligere regering, og Det Radikale Venstre hav-

de undervisningsministerposten. Hvorfor er det så ikke gennemført for længe siden, dette med at bruge modersmålet i undervisningen?

Fru Marianne Jelved nævnte kvaliteten i modersmålsundervisningen. Fru Marianne Jelved har som sagt siddet i regering i 8-9 år. Hvorfor er der ikke sket noget for at forbedre kvaliteten af undervisningen i modersmål, både med hensyn til lærebøger og med hensyn til lærerkræfter? Der havde været mange år til at forbedre det, hvis det var så vigtigt.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Man skulle tro, der var en underhåndsaftale mellem, jeg var lige ved at sige oppositionens ordførere, undskyld. (*Munterhed*).

Jeg skynder mig til fru Tina Nedergaard. Jeg kan slet ikke forstå, at jeg skal have det spørgsmål, for jeg har da ikke talt imod mangfoldigheden af værktøjer. Det er slet ikke min pointe! Min pointe er, at læring sker ved, at børnene arbejder aktivt med at gøre noget nyt til deres egen viden ved at knytte det sammen med noget kendt. Og uanset om børn taler et alderssvarende dansk, når de kommer i skole, er det jo sådan, at hvis de har et andet modersmål hjemme og det tales hjemme, så fortsætter det jo, også efter at barnet er kommet i skole.

Det er fantastisk vigtigt at være opmærksom på, at det, at man har mulighed for at vælge at få modersmålsundervisning uden for skolen, styrker mange børns identitet og mulighed for at klare sig godt i folkeskolen.

Det er det, der er min pointe, plus – og det er så til fru Gitte Lillelund Bech – at Det Radikale Venstre gerne vil give tosprogede børn fra tredjelande de samme muligheder som børn fra EU- og EØS-lande, og som børn, der har færøsk og grønlandsk som modersmål.

Vi synes, det er dybt diskriminerende og uforklarligt, at børn fra EU- og EØS-lande og fra Færøerne og Grønland skal have mulighed for at få undervisning i deres modersmål i Danmark, men børn fra tredjelande skal ikke. Det savner jeg et svar på. Vi mener, at mennesker er ligeværdige, og uanset om de er født i et tredjeland, skal de have samme muligheder som andre børn, der ikke er født i et tredjeland. Det er det, der er vores pointe.

Til hr. Eyvind Vesselbo: Vi har i SR-regeringen gjort meget for at styrke, at man inddrager modersmål i undervisningen. Der er oprettet linjefag på seminarierne for tosprogede med dansk

som andet sprog. Der er lavet introduktionskurser for lærerstuderende, der skal ind på seminarierne. De går 1 år, før de starter på seminariet, netop for at styrke den mulighed.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så har jeg de samme tre i samme rækkefølge, og det er først fru Tina Nedergaard.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Fru Marianne Jelved kunne ikke forstå, at jeg stillede mit tidligere spørgsmål til hende, men det gør jeg jo, fordi jeg ser det her forslag som en mulighed for frihed for kommunerne til at vælge mellem de mange forskellige tilbud. Det synes jeg jo er fornuftigt, for der er intet, der beviser, at det ene værktøj er bedre end det andet, og derfor må det også være lokale forhold, der har betydning for afvejelse af, hvilke værktøjer man vil bruge, og i hvilken kombination man vil bruge dem.

Derfor er jeg nødt til at stille fru Marianne Jelved spørgsmålet endnu en gang: Hvad er det, der er problemet i at give kommunerne denne frihed til at vælge imellem de forskellige kombinationer og eventuelt vælge enkeltværktøjer?

Kl. 11.45

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu vil jeg forsøge mig med et konkret spørgsmål endnu en gang, det samme konkrete spørgsmål, som jeg stillede før: Jeg vil gerne bede fru Marianne Jelved dokumentere, hvor i lovforslaget det står, at modersmålsundervisningen afskaffes. Det er det ene spørgsmål.

Så har jeg et tillægsspørgsmål. Nu har jeg forsøgt at få opklaret hos de øvrige oppositionspartier, hvad de dog mener, der sker med de to tredjedele af de tosprogede børn, som ikke tilvælger modersmålsundervisningen i øjeblikket, og jeg vil så gerne spørge fru Marianne Jelved: Hvad er Det Radikale Venstres bud på, hvad der sker med de knap 40.000 tosprogede børn, som i dag ikke tilvælger modersmålsundervisning?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Vi skuffer ikke fru Marianne Jelved, for vi bliver ved at stille spørgsmål, og nu har vi en omgang til om lidt.

Det, jeg vil spørge fru Marianne Jelved om, er: Mener fru Marianne Jelved kun, det er attrak-

tivt og rigtig godt at gå til modersmålsundervisning, hvis det er gratis?

Der kan jo være, at der, når kommunerne får den mulighed at gøre det frivilligt, så vil være nogle kommuner, der ikke opretter det, men så kan man jo selv oprette kurser og betale for det. Er det kun attraktivt, hvis det er gratis?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til fru Tina Nedergaard og i øvrigt også til fru Gitte Lillelund Bech: Jeg er fuldstændig klar over, at lovforslag nr. L 142 ikke afskaffer modersmålsundervisningen, men der indføres en forskelsbehandling, der indføres en diskrimination i Danmark, og det er Det Radikale Venstre imod. Vi vil gerne have, at der er lige muligheder for EU-, EØS-borgere, færøske, grønlandske borgere og borgere, der kommer fra tredjelande. Vi kan ikke se en eneste forklaring på, hvorfor der skal gøres forskel.

Nu har jeg endda været ualmindelig blid i dag og ladet være med at inddrage mange andre ting, som viser inkonsekvensen i regeringens politik, og her tænker jeg bl.a. på udlændingelovforslaget fra i går. Det lader jeg ligge.

Det er rigtigt, at der er i størrelsesordenen to tredjedele af de tosprogede elever, der ikke tilvælger modersmålsundervisning, men nøjagtig ligesom der er meget, meget store forskelle på børns familiemæssige baggrund og sociale baggrund, når de er danske etsprogede børn, er der også enorm stor forskel på tosprogede børns sociale baggrund og familiebaggrund. Derfor er der helt forskellige behov, og det anerkender jeg. Det er jo ikke en tvang, at man skal gå til modersmålsundervisning efter Det Radikale Venstres opfattelse. Vi ønsker bare, at muligheden skal være der.

Til hr. Eyvind Vesselbo: Selvfølgelig er modersmålsundervisning ikke afhængig af, at det er gratis, det er jeg enig i, men Folketinget kan ikke afskrive sig ansvaret for, hvilke muligheder vi giver, hvilke betingelser de muligheder kan bruges under, og hvilken værdi der politisk tilkendegives, når vi træffer den ene eller den anden beslutning.

Derfor ønsker vi ligebehandling af alle mennesker, også alle tosprogede.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sige til fru Marianne Jelved, at jeg også har bemærket, at håndtasken er blevet nede under bordet i dag.

Jeg har et enkelt spørgsmål til fru Marianne Jelved i forlængelse af det svar, som jeg har fået her fra talerstolen, for fru Marianne Jelved fremhæver, at der er stor forskel i behovet hos de enkelte elever, og det er ifølge fru Marianne Jelved så forklaringen på, at der er to tredjedele af de tosprogede børn, som fravælger modersmålsundervisningen.

Nu bliver jeg nødt til at spørge fru Marianne Jelved: Hvis der er så stor en forskel i behovet hos de enkelte elever, er det så ikke en god idé, at kommunerne får frihed til at kunne tilrettelægge integrationsindsatsen, så den lige præcis dækker de forskellige behov.

Som det er i dag, er der jo en helt klar beskrivelse, læseplaner osv. for modersmålsundervisning, så jeg bliver nødt til at spørge fru Marianne Jelved: Er det ikke fornuftigt at give kommunerne en frihed til at kunne tilrettelægge integrationsindsatsen, så man netop kan matche de forskellige behov, fru Marianne Jelved har påpeget?

Kl. 11.50

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det undrer mig egentlig, det undrer mig. Når jeg har, som fru Gitte Lillelund Bech siger, ladet tasken stå nede under bordet, er det, fordi denne sag faktisk berører mig temmelig meget, og jeg håber og tror, at argumentation virker, og jeg håber og tror, at den fælles erfaring og oplevelse, fru Gitte Lillelund Bech og jeg f.eks. sammen med andre fra Uddannelsesudvalget har haft i Sverige og Finland og på den høring, vi havde, kan føre til, at vi kan nå nogle ordentlige resultater. Det er faktisk derfor, jeg synes, det er interessant at være medlem af Folketinget.

Jeg mener ikke, at kommunerne uden videre skal have den totale frihed til at vælge, hvordan de vil prioritere, og hvordan de vil integrere.

Det mener regeringen jo heller ikke. Har regeringen ikke fremsat et forslag, der blev behandlet her i Folketingssalen i går, om lovgivning om, hvordan kommunerne skal bruge diverse instrumenter til integration? Regeringen skaber jo ikke den totale frihed. Lad være med at bruge det argument her. Det duer ikke, og det passer ikke. Kommunerne og Folketinget har et ansvar

for de muligheder, vi giver borgerne – også de tosprogede børn.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Dansk er en forudsætning for integration. At kunne sproget er en forudsætning for at få uddannelse og for at få arbejde i Danmark. Så langt er alle vist enige.

Men jo flere forslag vi får på udlændingeområdet fra den nye regering, jo tydeligere viser det sig, at de overhovedet ikke er interesseret i integration. Det er bare tomme ord.

Det forslag, vi behandler i dag, viser den pointe med al tydelighed. Internationale videnskabelige undersøgelser og et stort pædagogisk udviklingsprojekt i København viser, at der er sammenhæng mellem deltagelse i modersmålsundervisning og danskindlæring.

Ikke én videnskabelig rapport viser, at modersmålsundervisning skulle hindre indlæring af dansk. Hvis modersmål og dansk udvikles i sammenhæng, forstærker det ene sprog det andet. Børnene bliver faktisk bedre til dansk og får et højere begrebsmæssigt fagligt niveau.

Det synes jeg også var konklusionen på den høring, vi havde om modersmålsundervisning arrangeret af Folketingets Uddannelsesudvalg den 13. marts i år.

VK-regeringen vil desværre den modsatte vej. Med bind for øjnene og ørerne helt lukkede for virkeligheden ønsker de borgerlige at afskaffe modersmålsundervisningen, på trods af at næsten alle eksperter og alle undersøgelser fortæller, at jo bedre man er til sit modersmål, jo nemmere har man ved at lære dansk.

I Enhedslisten mener vi også, at modersmålet er vigtigt for barnets identitet, sociale liv og ikke mindst kommunikationen mellem forældre og børn. Men den slags bløde værdier værker åbenbart ikke sympati hos regeringen.

I Folketingets spørgetid den 12. december 2001 måtte undervisningsministeren erkende, at hendes udtalelser om modersmålsundervisningens effekt på danske skolebørns angiveligt dårlige læsefærdigheder ikke har noget på sig. Ministeren har brugt en undersøgelse fra OECD til at sige, at modersmålsundervisning har ringe effekt, men OECD-undersøgelsen har ikke beskæftiget sig med modersmålsundervisning overhovedet.

Ministeren har på intet tidspunkt kunnet komme med et videnskabeligt belæg for, at det skulle hæmme indlæringen af dansk at modtage modersmålsundervisning. Heller ikke i lovforslaget er der skygge af belæg for ministerens påstande.

Ikke desto mindre har undervisningsministeren fremsat et forslag om at afskaffe modersmålsundervisning – for nogle. I ministerens forslag er det nemlig kun modersmålsundervisningen for børn fra lande uden for EU og EØS, der skal afskaffes, jf. EU-aftaler, hvor der nemlig skal tilbydes modersmålsundervisning til børn fra EU- og EØS-lande. Regeringen erkender altså, at det er vigtigt med modersmålsundervisning for børn fra EU- og EØS-lande, men ikke for børn fra lande uden for EU og EØS.

Det kaldes forskelsbehandling, og det kan give nogle ualmindelig ubehagelige problemer i det danske samfund. Som Københavns Kommune påpeger i sit høringssvar, kan det give det absurde resultat, at børn med helt ens forudsætninger og med helt ens behov behandles forskelligt i det danske skolesystem.

KL 11.55

Et eksempel er, at barn med urdu som modersmål, hvor forældrene er engelske statsborgere, skal tilbydes modersmålsundervisning i urdu, hvorimod et barn med urdu som modersmål, hvor forældrene er danske eller pakistanske statsborgere, ikke skal tilbydes modersmålsundervisning i urdu.

Det er fuldstændig til grin, at vi har en undervisningsminister, der på den ene side med hård hånd vil stramme op på etniske friskoler og på den anden side fjerner den obligatoriske modersmålsundervisning og dermed fjerner et af de incitamenter, folkeskolen har for at tiltrække tosprogede børn.

Konsekvensen af det her lovforslag kan nemt blive, at antallet af tosprogede børn i etniske friskoler stiger, og det synes jeg er synd, idet jeg mener, at folkeskolen er et godt sted for integration. Jeg synes, det fortæller lidt om Venstres, De Konservatives og ikke mindst Dansk Folkepartis integrationspolitik. Man gør fordomme til politik, og dermed svigter man de tosprogede børn i Danmark. Afskaffelse af modersmålsundervisning giver risiko for, at børn fra etniske mindretal får dårligere danskundskaber, end de har i dag. Det er til skade for de etniske mindretal, men det er da bestemt også til skade for samfundet som helhed.

Når jeg hører regeringspartierne stå og sige, at man sandelig ikke afskaffer modersmålsundervisningen – og jeg kan se på tidspunktet for fru Gitte Lillelund Bechs reaktion, at hun også vil komme op og sige det nu – fordi kommunerne bare kan gøre det frivilligt, så bliver det simpelt hen en tand for grotesk for mig. Det er simpelt hen hykleri og løgnagtighed. I ved lige så godt som jeg, at fjerner man bloktilskuddet til modersmålsundervisningen, så afskaffes den reelt i langt de fleste kommuner, fordi kommunernes budgetter er hårdt pressede, fordi der bl.a. kommer flere ældre, fordi der kommer flere børn i skolerne, og ikke mindst fordi regeringen lader sit skattestop erstatte det kommunale selvstyre og dermed meget effektivt forhindrer kommunerne i f.eks. at finde penge til modersmålsundervisning.

Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti graver grøfter og forsøger at skabe skel mellem »dem« og »os« i stedet for at bygge bro mellem kulturer, mellem sprog og mellem mennesker.

Den anden del af lovforslaget om sprogstimulering skal jeg sige, at jeg synes er fin, men jeg synes måske, at det er en forkert anvendelse af ressourcer, at man kæder tingene sammen og dermed afskaffer modersmålsundervisningen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg må sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at vi ikke må bruge direkte tiltale herinde. Nu tror jeg, vi begynder at sige det så mange gange, at jeg også går ud fra, at det vil blive opfattet.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har bare to spørgsmål til fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Det første spørgsmål er: Hvor i den nuværende lovgivning står der, at der er tale om obligatorisk modersmålsundervisning for børnene? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvor i det fremsatte lovforslag står det sort på gult, at modersmålsundervisningen afskaffes?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil citere fra min ordførertale, hvor jeg mener, jeg svarede på det sidste spørgsmål:

»Når jeg hører regeringspartierne stå og sige, at man sandelig ikke afskaffer modersmålsundervisningen, ... så bliver det simpelt hen en

tand for grotesk for mig. ... I ved lige så godt som jeg, at fjerner man bloktilskuddet til modersmålsundervisning, så afskaffes den reelt i langt de fleste kommuner, fordi kommunernes budgetter er hårdt pressede, ...«.

Det var det, jeg sagde i min ordførertale, og det synes jeg var svar på det spørgsmål.

Så står der heldigvis ingen steder i lovgivningen, at modersmålsundervisning er obligatorisk, ligesom der heller ingen steder i lovgivningen står, at folkeskolen er obligatorisk. Det er heldigvis sådan i Danmark, at vi hylder et princip om frit valg; det gør Venstre tydeligvis ikke.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det var da rart at få bekræftet, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil trods alt har læst den eksisterende lovgivning.

Jeg vil bare bede fru Pernille Rosenkrantz-Theil vise sætningsvis i dette lovforslag, L 142: Hvor i bemærkningerne, hvor i lovforslaget, præcis hvor? Jeg vil gerne bede fru Pernille Rosenkrantz-Theil oplæse den sætning, hvor der står, at modersmålsundervisningen afskaffes.

Hvis fru Pernille Rosenkrantz-Theil ikke kan dette, må jeg jo tage det som en bekræftelse på, at det ikke står i lovforslaget, og at det ikke er lovforslagets intention, at modersmålsundervisningen afskaffes.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Grøftegraveri er vi i Dansk Folkeparti da sandelig ikke ude på. Vi er da tværtimod ude på at få et bredt samarbejde.

Det, der fik mig her på talerstolen, var fru Pernille Rosenkrantz-Theils udredning af Københavns Kommunes hørings svar, hvor fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde, at vi vil afskaffe modersmålsundervisningen i København. Det er jo ikke rigtigt, og det har Venstres ordfører også været oppe at pointere. Det er op til kommunen selv at etablere det, og i Københavns Kommune kommer det til at dreje sig om omkring 6 mio. kr. Det er altså peanuts i det store budget.

Så vil jeg gerne have fru Pernille Rosenkrantz-Theil her op på talerstolen og bekræfte, eller i hvert tilfælde fortælle mig med egne ord, hvilket videnskabeligt bevis, ikke noget med forskning eller noget som helst andet, men hvilken reference til et videnskabeligt bevis der er på, at modersmålsundervisningen er det, der

gør, at indvandrerbørn kan komme til at forstå og tale dansk bedre.

Kl. 12.00

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Til fru Louise Frevert: Jeg har aldrig påstået, at der var videnskabeligt bevis for det. Det kunne ikke falde mig ind at påstå den slags uhyrligheder. Der er ikke noget videnskabeligt bevis. Det synes jeg også der er flere der har været oppe at sige her i dag.

Der er bare heller ikke videnskabeligt bevis for det modsatte. Og jeg synes, at det med vores samfund i dag måske er en lidt stor risiko at løbe, for jeg mener faktisk, at jeg har ret, når jeg siger, at modersmålsundervisning vil fremme indlæring i dansk. Den risiko, vi løber, er, at kommunikationen i familierne bliver dårligere, barnets identitet lider skade, og vi risikerer, at barnet ikke lærer dansk godt nok. Det synes jeg er en meget stor risiko at løbe, og jeg mener, at det kan være med til at grave grøfter. Men videnskabeligt belæg? Nej, fru Frevert har helt ret. Det eneste videnskabelige belæg, vi har, er, at det ikke skader indlæringen af dansk. Det er meget væsentligt for mig at slå fast: Det skader ikke indlæringen af dansk.

Dermed har vi fået slået en meget vigtig forudsætning for min stillingtagen fast. For hvis der var nogen forskere, der sagde, at det skadede indlæringen af dansk, så ville min stillingtagen selvfølgelig forandre sig. For hvis det var tilfældet, risikerer vi jo netop at ødelægge muligheden for integration i det danske samfund.

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg sige: Jeg har aldrig påstået, at der i lovteksten stod, at vi afskaffede modersmålsundervisningen. Jeg har påstået, at man afskaffede modersmålsundervisningen i langt de fleste kommuner, fordi man ikke længere havde råd til den. Det er to forskellige ting, men konsekvensen er den samme: Flygtninge og indvandrere i de kommuner får ikke længere modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nej, jeg tror da heller ikke, at det er skadeligt. Men lige så vel som fru Pernille Rosenkrantz-Theil forbeholder sig sin ret til at komme med nogle hensigtserklæringer, så gør Dansk Folkeparti det altså også. Vi mener ikke, at det skal være en kommunal økonomisk forpligtelse og heller ikke en statslig forpligtelse at etablere mo-

dersmålsundervisningen. Jeg synes, at det er blevet sagt og pointeret så mange gange fra den her talerstol i dag, at det er op til kommunerne selv at etablere denne her modersmålsundervisning, og der er ikke på noget som helst tidspunkt sagt, at vi vil fratage kommunerne valget.

Desuden er der en hjemmel til, at man kan have brugerbetaling. Det vil være et meget, meget lille beløb, som familierne skulle bidrage med i brugerbetaling til en lærer og til at etablere modersmålsundervisningen, hvis der f.eks. er 20 børn på et hold. Men hele problemet er jo, at der er mange hjem, hvor de ikke taler dansk, så man har det modersmål. Men det er også fint nok. Jeg kan ikke se, at det er et problem, som det bliver udlagt her i dag. Tværtimod får de deres begrebsverden opbygget i et sprog, hvor de taler et andet modersmål end dansk. Så jeg kan slet ikke se problemet.

Så hvis man vil etablere modersmålsundervisningen, skal det ikke være på skatteborgernes regning, men for egen regning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det viser jo med al tydelighed vores forskellige prioriteringer, så det er helt korrekt, som fru Louise Frevert siger det.

Man burde prøve lige at høre angående brugerbetaling: I går der blev debatteret et lovforslag i denne her sal fremsat af Venstre og De Konservative og støttet af Dansk Folkeparti, hvor man ville indføre en lavere ydelse i de første 7 år for flygtninge, der kommer til Danmark. Hvis man skal leve for det halve af, hvad man ellers har skullet, hvor er det så helt præcis, at man skal finde pengene til denne her modersmålsundervisning?

Jeg mener, at modersmålsundervisning er fuldstændig essentiel for barnets identitet og kommunikation i familien og for det sociale liv og dermed integrationen. Et af de store problemer for flygtninge og indvandrere er jo generationskløften, kløften mellem dem, som kom her til i første generation, og dem, der bor her som anden generation. Hvis de oven i købet ikke kan kommunikere med hinanden, fordi de ikke har et fælles sprog, så skaber vi da netop de store sociale problemer, vi ser rundt omkring i Danmark i de kredse.

Derfor mener jeg, at det er samfundets pligt at tage hånd om de her familier og hjælpe til med, at de kan få et værdigt liv i Danmark, og det skal vi betale for alle sammen.

Kl. 12.05

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KRF):

Det her er jo ikke en ny diskussion, og det er argumenterne heller ikke. Så det kan ikke komme bag på nogen, når jeg med det samme kan sige, at Kristeligt Folkeparti ikke kan tilslutte sig forslaget om at ophæve kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning.

Vi er dog meget interesserede i at se på indholdet af undervisningen og se på, om det er den rette målgruppe, der får den undervisning, og også gerne se på lærernes kvalifikationer, så vi sikrer os den bedst mulige kvalitative modersmålsundervisning.

Regeringen ønsker med dette forslag, »at alle børn får det maksimale faglige og sociale udbytte af undervisningen i folkeskolen.« Det ønsker vi også i Kristeligt Folkeparti. Men vi er ikke enige i måden at nå dette mål på.

Undersøgelser viser jo stadig, at det er lettere at lære et nyt sprog som dansk, hvis man i forvejen er god til sit modersmål. Modersmålsundervisningen er ikke en hindring for, at børn af indvandrere lærer dansk sprog korrekt. Tværtimod får de børn de bedste betingelser for at tilegne sig endnu et sprog, og dermed er grunden til en mere vellykket integration til stede.

Modersmålsundervisning er ikke bare en udgift, men en investering. Modersmålsundervisning er jo en mulighed for de tosprogede børn for at få den optimale indlæring af dansk og få en mere optimal integration, og dermed er der også skabt de bedste muligheder i dette samfund. Det er jo det, vi ønsker at bringe disse børn.

Derfor er det heller ikke godt nok for Kristeligt Folkeparti, at det kun er EU- og EØS-borgere og borgere fra Færøerne og Grønland, der skal have mulighed for modersmålsundervisning i fremtiden, for det bør stadig være et tilbud også til borgere fra øvrige lande. Ved dette lovforslag og denne mulighed bliver der altså en forskel, som vi ikke kan støtte.

Når Venstre og De Konservative, men også dansk Folkeparti taler om, at vi skal styrke det danske sprog, at det er vigtigt at lære dansk ordentligt, så kan jeg kun sige: Ja, vi er enige. Derfor vil vi selvfølgelig være med til at se på danskundervisning og styrke faget hele vejen igennem uddannelsessystemet.

Lovforslaget åbner også mulighed for tidligere at forstærke indsatsen for tosprogede børn, der har sprogligt behov herfor. Aldersgrænsen for at tilbyde sprogstimulering for førskolebørn foreslås nedsat fra 4 år til 3 år.

Allerede i dag er kommunerne jo forpligtet til efter behov at tilbyde særlig sprogstøtte til børn, som er i børnehave, og også til at oprette særlige sprogstimulerings tilbud for børn, der ikke er optaget i institution. Der må vi jo allerede nu konstatere, at mange kommuner gør et stort stykke arbejde på dette område. Der er også allerede flere kommuner, som tilbyder sprogstimulering fra 3-års-alderen, hvilket jo er muligt med den gældende lovgivning.

Det er dog vigtigt her at pointere, at det altså ikke kun er de tosprogede børn, der har behov for sprogstimulering, men at børn med generelle sprogsvækkigheder har gavn af tidlig sprogstimulering. Alle børn bør jo begynde skolen uden sprog mæssige problemer og dermed fra skolestart have mulighed for det fulde udbytte af undervisningen.

Vi vil i Kristeligt Folkeparti gerne være med til at styrke denne indsats for sprogstimulering, og dermed kan vi selvfølgelig også tilslutte os denne del af lovforslaget. Tidlig sprogstimulering kan dog ikke sættes i stedet for modersmålsundervisning, da begge tiltag jo er med til at fremme en bedre integration og derfor bør ses i en helhed og ikke som et enten-eller.

Samlet set kan vi ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil da gerne kvittere for tilsagnet fra fru Bodil Kornbek om at ville styrke danskundervisningen på længere sigt. Det synes jeg lyder rigtig godt, så man kan få et bredt samarbejde.

Men det, der fik mig op, var det, at det i begyndelsen af fru Bodil Kornbeks tale så skrækkert blev udtalt, at man bedst lærer dansk ved at modtage modersmålsundervisning. Det vil jeg gerne bede fru Bodil Kornbek om at komme herop og redegøre for.

Kl. 12.10

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg mener altså, at jeg sagde, at modersmålsundervisning ikke er en hindring for, at børn af indvandrere lærer dansk sprog korrekt.

Men med til den høring, der var, var skolelederen for Rådmandsgades Skole. Hun havde en

rapport, der hed: »Det bedste Københavns Kommune har foretaget sig hidtil«, og den rapport indeholder også en forskningsbaseret evaluering, der viser, at modersmålsundervisning i koordination med anden og øvrig undervisning fremmer elevernes integration og deres forståelse af det danske sprog. Det var en rapport, som skolelederen fra Rådmandsgades Skole havde med til den høring.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Der har jo tidligere i dag været meget debat om forligsbrud og den måde, man håndterer forlig på, men jeg vil godt bede Kristeligt Folkepartis ordfører om at bekræfte, at der tidligere har været en lang række situationer, hvor man som et lille parti fik fuldstændig indflydelse og måtte sige: Jamen her kan vi ikke være med, og her ændrer vi det.

Så vil jeg gerne bede fru Bodil Kornbek om måske at gøre en lille smule ud af at fortælle, hvordan man opfatter det her forslag, hvis det bliver vedtaget, i forhold til den dér forligsbruddiskussion.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Der var det dér lille hæfte fra Rådmandsgades Skole, som Lise Egholm kom med. Det er da rigtigt nok, at det er en lille rapport, om man så må sige. Men jeg vil nok sige, at den bygger på så få børn, at man faktisk kan begynde at tvivle på, om den har en relevans.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Til hr. Carsten Hansen: Ja, det er korrekt, at Kristeligt Folkeparti i forligskredsen har haft nogle særstandpunkter, der dermed også har været taget hensyn til, fordi der netop har været tale om et forlig. Et forlig arbejder jo sådan. Så hvis dette lovforslag – det kan jeg svare helt konkret og direkte på – bliver vedtaget, som det ser ud nu, er der tale om forligsbrud.

Til fru Louise Frevert: Jeg tror ikke, at det var noget spørgsmål, og derfor har jeg ingen kommentar.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg er fuldstændig enig med Socialdemokratiets ordfører, fru Lene Jensen, men også med andre, som her fra talerstolen i dag har givet udtryk for, at det

her handler om børnenes fremtid. Det gør det lige præcis. Det handler om børnenes fremtid, og det handler om at skabe de allerbedste forudsætninger for, at børnene får så gode muligheder som overhovedet muligt for at kunne begå sig i det danske samfund såvel socialt som fagligt, når det handler om folkeskolen.

Men når jeg har siddet og lyttet til debatten, må jeg jo konstatere, at den tidligere SR-regering absolut ikke har haft noget at prale af med hensyn til indsatsen for de tosprogede i folkeskolen.

Det samme gælder i og for sig den tidligere regerings indsats, når det gælder integrationen bredt i det danske samfund. Nu er det ikke det, det her forslag handler om, men det forslag, vi har til behandling her, er dog med til at skabe forudsætningerne for en god integration.

For ser vi den danske integration i relation til det, der foregår i andre lande i Europa eller internationalt, så har vi ikke noget at prale af i Danmark. Vi har absolut ikke noget at prale af.

Samtidig viser alle undersøgelser, at dansk, gode dansk kundskaber, gode danskforudsætninger, er den allerbedste vej til integration i det danske samfund. Derfor bekymrer det mig som politisk ansvarlig på det her område, når jeg må læse rapporter om, at tosprogede klarer sig forholdsmæssigt dårligere, når det handler om f.eks. hf-eksamen. Det kan vi ikke bare lukke øjnene for. Det er tid til at gå nye veje. Der er behov for, at vi tænker nye tanker og også prøver at gå nye veje.

KL 12.15

Det her forslag handler som sagt om at skabe de bedste forudsætninger for, at børnene kan begå sig socialt og fagligt i skolen og dermed også i det videre uddannelsesforløb, for netop at sikre, at også fremmedsprogede får en videregående uddannelse og dermed også forudsætninger for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet. Derfor må jeg tilstå, at jeg synes, det lyder hyklerisk, når vi hører fra Socialdemokratiet og også fra Det Radikale Venstre, at nu står og falder integrationen med, om det bliver frivilligt for kommunerne at tilbyde modersmålsundervisning. Jeg synes, det er hyklerisk.

For hvorfor – som der er blevet stillet spørgsmål om flere gange fra talerstolen i dag – intensiverede man ikke indsatsen på det her område, da man havde chancen? Hvorfor gjorde man det ikke obligatorisk? Hvorfor kiggede man ikke på betingelserne for at kunne få et tilbud om modersmålsundervisning? Det er jo i dag et krav, at der er 12 inden for samme sprogområde, førend

kommunen har pligt til at oprette et hold. Hvorfor kiggede man ikke på kvalifikationerne blandt lærerkræfterne? Og sådan kunne jeg blive ved.

Det her område har været et klart nedprioriteret område for den tidligere regering, og derfor er der behov for at gå nye veje.

Så vil jeg sige til fru Marianne Jelved, at når hun... undskyld, når fru Marianne Jelved fremhæver, at den tidligere regering netop indførte dansk for fremmedsprogede som linjefag på seminariet, har det jo ikke en pind med modersmålsundervisning at gøre. Tværtimod er det et eksempel, der understøtter det her lovforslag, nemlig at det handler om at skabe bedre forudsætninger for, at de tosprogede lærer dansk og ikke andet.

Så vil jeg også sige, at jeg er helt enig med SF's ordfører, når fru Anne Baastrup taler om, at det handler om børnenes tryghed. Lige præcis! Det handler om børnenes tryghed, og det handler også om børnenes tryghed, når de i daginstitutionen skal have intensiveret sprogstimulering for at kunne begå sig socialt med deres legekammerater i daginstitutionen. Det handler det her lovforslag også om.

Så når fru Anne Baastrup nedværdigende påstår, at det her er en ideologisk kamp imod de fremmedsprogede i Danmark, vil jeg vende det om og sige, at det er regeringens ideologiske kamp for at skabe bedre forudsætninger for de tosprogede børn i det danske samfund.

Så vil jeg gerne benytte lejligheden til at rette et par misforståelser, som har været oppe undervejs i debatten.

Nogle har påstået, også her fra Folketingets talerstol, at regeringen negligerer værdien af, at man kan flere sprog. Det gør vi overhovedet ikke, og det har det her forslag intet at gøre med. Det er en selvfølge, at det er en kæmpe fordel at kunne begå sig på flere sprog, men det er ikke det, det her forslag handler om.

Der er et kæmpe potentiale i de mange indvandrere, som bor i Danmark, og det potentiale skal vi selvfølgelig søge at bruge bedst muligt, og det gør vi ved at skabe de bedste forudsætninger for, at de fremmedsprogede kan integreres i det danske samfund.

Så har der også været en anden misforståelse, som nok nærmest har været sådan lidt drilleri, nemlig påstanden om, at modersmålsundervisning ligefrem skulle hindre, at man lærer dansk. Mage til tåbelighed skal man vist lede længe ef-

ter, så det tror jeg ikke at der er behov for at kommentere yderligere.

Så vil jeg gerne understrege, at der også er fremsat et lovforslag i Folketinget, som kommer til drøftelse efter påske, som handler om et skærpet tilsyn med de muslimske friskoler. Så den bekymring eller måske nærmere den frygt, der også er givet udtryk for, for, at en række af de elever, som vi taler om her, vil flygte til muslimske friskoler, kan være begrundet. Men jeg har en klar forventning om, at med det skærpede tilsyn og med vedtagelsen – forhåbentlig – af det lovforslag, som er fremsat, om at skærpe tilsynet med friskolerne, får vi sikret, at den undervisning, der sker også på de muslimske friskoler, står mål med det, der sker i folkeskolen, da det er en naturlig forudsætning.

Så vil jeg gerne slutte af med at kvittere for det meget klare tilsagn, som den Socialdemokratiske ordfører, fru Lene Jensen, gav om, at Socialdemokratiet naturligvis fortsat ønsker at indgå i de igangværende drøftelser om, hvordan vi kan styrke kvaliteten og de faglige færdigheder i folkeskolen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det er tilladt at sige hun og han herinde, hvis det er kønsrelateret rigtigt sagt, ellers kan vi slet ikke bruge sproget naturligt mere.

Jeg har tre på listen til korte bemærkninger: fru Pernille Rosenkrantz-Theil, hr. Carsten Hansen og hr. Aage Frandsen. Først fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 12.20

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne høre, hvad ministeren har af kommentarer til Venstres ordførers bemærkninger om, at man tidligere havde støttet modersmålsundervisningen, fordi man på det tidspunkt havde en forventning om, at de indvandrere, der kom hertil, udvandrede igen.

Når man nu er i gang med at gennemføre en udlændingelov, hvor flygtninge kan sendes ud, hvis der kommer fred i hjemlandet, har man vel også nu en forventning om, at en gruppe af flygtningene skal hjem igen, og på den baggrund vil jeg gerne spørge ministeren, om man har nogle tiltag på tegnebrættet, der så sikrer de her flygtninge, som man ved risikerer at ryge hjem igen inden for de første 7 år, modersmålsundervisning i de 7 år, indtil de er sikret at kunne blive i Danmark.

Det andet spørgsmål, jeg har, er: Hvad tror ministeren, at børn er mest trygge ved: at have et fuldt udviklet sprog, der er fælles med forældrenes sprog, eller ikke at have det?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det er jo korte bemærkninger til ministeren. Men vi må nok lige tillade korte bemærkninger internt også, når vi ikke tager anden runde. Men så må man love mig ikke at tage anden runde.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det skal være en enkelt kort bemærkning. Jeg vil gerne have mig frabedt at blive citeret fra talerstolen for noget, som jeg på intet tidspunkt har sagt heroppe.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu går jeg videre med de korte bemærkninger. Hr. Carsten Hansen og derefter hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Der var vi lige ved at blive forvirrede på et højere plan!

Jeg håber, at ministeren ikke vil afskære sig selv fra at komme ind i debatten én gang til, som vi har set det ved nogle af de andre behandlinger. Jeg håber ikke, at den dér magtens arrogante, som visse VK-ministre har udvist, kommer til udtryk i dag, så jeg håber, ministeren vil svare på en række af de spørgsmål, vi stiller.

Hvorfor tror ministeren, at det var en del af folkeskoleforliget, at der var modersmålsundervisning? Venstre har jo været med til at lave aftalen, en klar aftale omkring modersmålsundervisning.

Det er helt o.k. at blive klogere og fremsætte forslag, men havde det ikke været mere relevant – sagt til undervisningsministeren – at vi havde forhandlet det her spørgsmål i forligskredsen? Vi har jo givet klart tilsagn om, at vi gerne vil se på indholdsdelen. Vi vil gerne se på, hvordan vi kan forbedre integrationen. Men at stille med et forslag, er det ikke et udtryk for, at man nu giver klar indflydelse til Dansk Folkeparti og til De Konservative, som aldrig har været med i folkeskoleforlig, i hvert fald ikke siden 1903?

Er det ikke, fordi man skal sjakre med sit højreflertal og opfylde de betingelser, der ligger? Og er det ikke bekymrende for Højskolevenstre, fru Ulla Tørnæs ...

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det hedder undervisningsministeren.

Carsten Hansen (S):

... nu ved jeg ikke, hvilket flertal undervisningsministeren tilhører. Er det ikke bekymrende, at man nu overlader folkeskolen, hvis det her bliver vedtaget, til højrefløjen?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Var det ikke en fortællelse, at undervisningsministeren kom til at sige, at man har fremsat et lovforslag om skærpet tilsyn med de muslimske friskoler? Er det ikke udtryk for et og andet, som løber af med én, for det er jo en skærpelse af tilsynet med alle friskoler?

Med hensyn til ministerens kvittering til den socialdemokratiske ordfører: Er det ikke korrekt, at alle partier i forligskredsen om folkeskolen, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, SF og Kristeligt Folkeparti, har sagt, at vi deltager i diskussionen om ændring i folkeskoleloven, når det drejer sig om det, man kalder færdigheder – man talte tidligere om kompetencer – også når det drejer sig om modersmålsundervisning? Vi deltager, bare vi kan komme til at diskutere det.

Skal jeg forstå det sådan, at når ministeren indkalder til et møde, er det ud fra en respekt for folkeskoleforliget, og kan vi ikke blive enige om det, så kan vi ikke blive enige, og gennemfører man det alligevel, er der tale om et brud? Men er det, fordi man respekterer folkeskoleforliget? Det er i hvert fald for os helt afgørende, både når det drejer sig om denne sag og de andre sager, at der er tale om, at man skal være enige.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg vil gerne have mig frabedt, at vi bliver tillagt holdninger, vi ikke har. Når undervisningsministeren kalder det for hyklerisk, at Socialdemokratiet og andre partier står her og siger, at nu falder hele integrationen med modersmålsundervisningen, så er det ikke korrekt.

Kl. 12.25

Det, ministeren gør, er at forsøge at male os op i et hjørne og derved også male sig selv op i et hjørne. Og det er en dårlig idé, for det bliver to forskellige hjørner, og den afstand, der er imellem, er det tomrum, hvor folkeskoleforliget falder på gulvet, hvis det sker. Hvis det er det, der er intentionen, så sig det! Så er det en helt anden snak, vi skal have.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Lad mig starte med at sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg ikke har nogen intention om at forbyde børn at tale deres modersmål i hjemmet. Absolut ikke. Det, dette forslag handler om, er at fjerne kommunernes obligatoriske pligt til at tilbyde modersmålsundervisning. Jeg blander mig ikke i, hvilke sprog man taler i frikvarteret og i hjemmet. Det, jeg mener med det, er, at det her forslag ikke er et forbud mod modersmålsundervisning.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spurgte mig, hvordan børnene efter min mening fik størst tryghed. Og nøjagtig som jeg sagde til fru Anne Baastrup, så tror jeg på, at børnene er mest trygge, når de er i en institution, hvor de kan begå sig socialt, hvor de kan lege med kammeraterne, hvor de kan tale sproget, der tales i institutionen, og det er dansk. Det er derfor, alderen for sprogstimulering nedsættes fra 4 år til 3 år med dette her forslag. Men hvilket sprog man taler i hjemmet, blander jeg mig under ingen omstændigheder i.

Så til hr. Aage Frandsen: Jeg skal beklage min fortalelse. Der er naturligvis tale om en generel ændring af lovgivningen, som vedrører alle friskoler, og alle friskoler vil skulle efterleve de nye bestemmelser om øget tilsyn.

Så vil jeg også sige til hr. Aage Frandsen og for så vidt også til hr. Carsten Hansen og fru Lene Jensen, at jeg naturligvis respekterer folkeskoleforligskredsen og folkeskoleforliget, og det er præcis derfor, jeg har indbudt til drøftelser i kredsen, når det handler om styrkelse af det, som vi kalder de faglige færdigheder i folkeskolen, og hvordan vi i det hele taget kan hæve det faglige niveau i folkeskolen. For det er der all mulig god grund til at få set på, og det håber jeg også at hr. Aage Frandsen, fru Lene Jensen og hr. Carsten Hansen er enig med mig i.

Vi kan så måske altid diskutere, hvordan vi når målet, men der er i hvert fald bred enighed om, at der er behov for at styrke de faglige færdigheder.

Som det allerede har været nævnt af Venstres ordfører, har vi også aftalt i forligskredsen, at vi tager en drøftelse om det her forslag, inden det kommer til tredje behandling her i Folketinget.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Men jeg må jo sige, at så kan vi ikke have interne diskus-

sioner, hvis der insisteres på en anden runde. Så det må kun gå til ministeren nu.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Grunden til, at jeg måske så lidt underlig ud i hovedet, da ministeren svarede på mit spørgsmål, er, at jeg ikke rigtig synes, at jeg på noget tidspunkt har sagt, at ministeren ville forbyde, at man talte sit modersmål i hjemmet. Det var slet ikke det, spørgsmålet gik på.

Det, spørgsmålet gik på, var, om børnene er mest trygge ved at have et fuldt fælles sprog, som er det samme sprog som forældrenes, eller ved ikke at have det.

Jeg tror, at misforståelsen måske beror på, at jeg opfatter, at man bedst får et fuldt sprog ved at gennemgå sprogundervisning, en sprogundervisning, som ikke kan sikres af forældrene. Det er selvfølgelig af samme årsag, at vi lærer dansk i folkeskolen, fordi vi ikke mener, at forældrene alene kan stå for at give os et fuldt dansk. På samme måde mener jeg, at samfundet skal tage hånd om at sikre, at børn, der kommer med et andet sprog end dansk, får et fælles og fuldt udviklet sprog med forældrene, og på den måde sikre, at kommunikationen mellem barn og forældre er optimal, sådan at man ikke får de kulturkløfter og generationskløfter, vi ser nu i indvandrerfamilier.

Så min pointe er i virkeligheden, at der ligger nogle pointer ud over det at lære dansk, nemlig også nogle sociale og familiemæssige pointer.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Tak for svaret fru Ulla Tørnæs – undskyld, undervisningsminister. Nu skal jeg nok passe på. Det er lige med at få det skilt ad!

Det, som vi egentlig gik lidt efter, er, om Venstre går efter at bryde folkeskoleforliget. Ministeren har ved flere lejligheder givet udtryk for, at folkeskoleforliget var væsentligt, men det her forslag betyder jo, hvis man gennemfører det, at folkeskoleforliget falder på gulvet.

Kl. 12.30

Agter man at gennemføre det forslag uden om folkeskoleforligspartierne, som det ligger? Og ligger der en aftale med Dansk Folkeparti og De Konservative, som begge er uden for, om at gennemføre det her? Er det, fordi man skal pleje højrefløjen i dansk politik, og overlader man så ikke folkeskolen til at sjakre med mellem højrefløjen og venstrefløjen, hver gang der er et

skifte? Er det ikke bekymrende for Venstre, for undervisningsministeren?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu bliver jeg nødt til at sige, at vi også trænger til noget dansk undervisning herinde, for når jeg siger, at der ikke må bruges direkte tiltale, så må der ikke bruges direkte tiltale. Så henvender man sig ikke direkte til undervisningsministeren, så omtaler man undervisningsministeren enten som undervisningsministeren, eller, hvad der er tilladt, »hun«, hvis det giver mening i sammenhængen i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil ind på lidt af det samme, som hr. Carsten Hansen. Uanset hr. Carsten Hansens fynske baggrund, så var det, han sagde, måske ikke udtryk for fynsk mildhed. Jeg vil udtrykke mig med en sådan jysk underforståethed med hensyn til, hvad det er, vi gerne vil appellere til.

Ministerens måde at tackle den her sag på synes jeg ikke har været kunstnerisk flot. Vi er på indøværende tidspunkt nået dertil, at vi helt usædvanligt har fået en første behandling af et lovforslag, som en forligskreds ikke er enig om, men jeg forstår, at ministeren i respekt for folkeskoleforliget indkalder kredsen, og der vil jeg appellere til, at det ikke bliver dagen før tredje behandling.

Vi skulle gerne kunne løse det alvorlige problem, som nogen har bragt os i, med henblik på, at forligskredsen kan blive enig om det, og at man ud fra respekt for forliget så også respekterer, at kan man ikke blive enig, jamen så må det altså være den mindste fællesnævner, der er afgørende i den her sag.

Sådan opfatter jeg ministerens måde ikke at svare helt præcist, men alligevel nogenlunde på det, og så er ministeren også klar over, at hvis man altså gennemfører et forslag imod en forligskreds med et andet flertal i Folketinget, så er det udtryk for, at man bryder et forlig.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg vil indrømme, at jeg blev meget, meget trist, da jeg hørte ministerens svarrunde. Ministeren anvendte ord om de ordførere, der har været heroppe og ellers har forsøgt at komme med en sådan rimelig saglig debat om modersmålsundervisningens betydning, som fik mig til at tro, at ministeren allerede nu lagde op til at bryde

folkeskoleforliget. Derfor håber jeg inderligt, at ministeren besvarer hr. Aage Frandsens spørgsmål tilfredsstillende.

Ministeren angav, tilsyneladende lidt ironisk, at ministeren var enig med SF i, at tryghed var vigtigt for børnene. Men ministeren overhørte tilsyneladende, så bort fra på ironisk vis, at det, jeg også sagde i min ordførertale, var, at tryghed også forudsatte respekt for børns oprindelse. Det hørte jeg ikke at ministeren var enig i.

Ministeren har tilsyneladende ikke den samme opfattelse som SF, nemlig at folkeskolen er et integrationselement, et meget vigtigt integrationselement. Jeg vil godt bede ministeren om at tage stilling til det.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med fru Anne Bastrup. Det var bestemt ikke ment ironisk, at jeg er enig med fru Anne Bastrup i, at det handler om at skabe den størst mulige tryghed for børn, såvel fremmedsprogede børn som børn med dansk som modersmål. Det var bestemt ikke ironisk ment.

Det var ikke nogen nedgørelse eller nedladenhed over for børn med en anden etnisk baggrund, at jeg ikke gentog fru Anne Bastrups synspunkt om, at det også handler om respekt for børn med en anden sproglig baggrund eller med et andet modersmål, for det er jeg faktisk fuldstændig enig med fru Anne Bastrup i. Men uenigheden opstår så omkring, hvordan vi bedst sikrer dels trygheden, dels respekten for børn med en anden sproglig baggrund.

Kl. 12.35

Så er jeg også enig med fru Anne Bastrup i, at folkeskolen naturligvis spiller en meget, meget væsentlig rolle, når det handler om integrationen af fremmedsprogede i det danske samfund. Det er præcis derfor, vi med det her forslag ønsker at skabe de bedst tænkelige forudsætninger for, at børnene kan begå sig dels i folkeskolen, dels i det videre uddannelsesforløb, og så vel socialt som fagligt. Det er det, det her forslag handler om.

Så til hr. Carsten Hansen. Der bliver jeg nødt til at sige, at jeg ikke ved, om der er tale om en misforståelse, eller det bevidst er en manglende anerkendelse. Men det er rent faktisk sådan, at Det Konservative Folkeparti har tilsluttet sig folkeskoleforliget, og det går jeg ud fra, at hr. Carsten Hansen er opmærksom på, i og med at Socialdemokratiet jo også er et forligsparti. Så blot for at rette den lille misforståelse.

Så spørger hr. Carsten Hansen, om Venstre, om regeringen går ind for at bryde folkeskoleforliget. Som jeg sagde i mit første svar, respekterer jeg folkeskoleforliget, regeringen respekterer folkeskoleforliget. Vi lægger faktisk umådelig stor vægt på, at der er en bred politisk aftale bag folkeskolen. Det er vigtigt for at sikre roen i folkeskolen. For jeg er enig med hr. Carsten Hansen og også andre, der har været inde på det, i, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis folkeskolen måske nærmest daglig udsættes for ændringer.

Det er absolut ikke regeringens intention. Tværtimod ønsker vi som sagt, at et bredt politisk flertal skal bakke op om vores folkeskole.

Så vil jeg blot gentage over for hr. Aage Frandsen, hvad vi jo har aftalt, nemlig at vi drøfter det her forud for tredje behandling, og jeg kan love hr. Aage Frandsen, at det ikke bliver dagen før tredjebehandlingen af dette her forslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Carsten Hansen har bedt om ordet. Det er tredje gang.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det var såmænd bare en enkelt bemærkning omkring Det Konservative Folkeparti: Det gjorde man jo også under regeringen Schlüter. Der tilsluttede man sig jo også folkeskoleforliget. Men det er jo ikke udtryk for, at det her parti har særrettigheder i forhold til folkeskoleforliget. Man tilslutter sig det grundlag, det er på; det er vi selvfølgelig godt klar over.

Men det her forslag er jo et forslag, som går ud over det, man kan kalde folkeskoleforligskredsen, og det har jo den konsekvens, at de partier, der står bag ved forslaget, bryder folkeskoleforliget, hvis det bliver vedtaget – hvis det bliver vedtaget.

Det er ganske usædvanligt, at et parti eller to i en folkeskoleforligskreds fremsætter et forslag uden at drøfte substansen eller være enige med partierne i forliget. Hvis det ender med at blive et forligsbrud, så må man i hvert fald sige, at det ikke er en måde, man normalt behandler sine forligspartnere på.

Jeg vil spørge fru Ulla Tørnæs, om der er andre forslag i skuffen omkring folkeskolen på

dette her område, som vi så kan forvente bliver fremdraget. Ministeren, undskyld! Nu får jeg skældud igen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nej, når man selv kan gøre det, så skal jeg nok lade være. Så er det hr. Aage Frandsen – også for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg forstår det sådan, selv om ministeren ikke bruger så mange ord, at meningen må være, at når forligskredsen bliver indkaldt til forhandling, måske lidt for sent, synes jeg, om denne del af folkeskoleloven, så er det, fordi man respekterer forliget. Når man respekterer forliget, så er der nogle helt klare spilleregler, som selvfølgelig ikke er nedskrevet – der er heldigvis en masse ting, man ikke behøver at skrive ned. Spillereglerne indebærer, at kan forligskredsen ikke blive enig, så kan man ikke blive enig, og så kan der ikke ske ændringer. Så er forligsgrundlaget respekteret.

Vi har måttet bøje os for Kristeligt Folkepartis fire mandater, og vi har sloges for, at der ikke skulle være diskussion om, at Kristeligt Folkepartis fire mandater skulle respekteres lige så meget, som f.eks. Socialdemokratiets mandattal, der er 15-16 gange større. Det er helt afgørende, for at folkeskolelovgivningen kan respekteres, og man kan få fuld opbakning til det. Det er helt afgørende for, at Folketinget kan arbejde med de traditioner, vi har.

Derfor går jeg ud fra, at det ministeren har sagt, er, at det bekræfter man, og at sådan vil man arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 119: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., lov om boliger for ældre og personer med handicap og lov om boligbyggeri. (Frit valg af ældreboliger m.v. og bedre vilkår for selvejende ældreboliginstitutioner).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kl. 12.40

Inge-Lene Ebdrup (V):

Med dette lovforslag indfører vi frit valg på ældreområdet for så vidt angår de ældres valg af bolig. Forslaget er en udmøntning af et beslutningsforslag, som blev vedtaget uden om den daværende regering i foråret 2001.

Vi mener grundlæggende, at det ikke skal være kommunegrænser, der skal hindre ældre borgere i at bo, hvor de helst vil. Vi anerkender, at for at det frie valg skal fungere optimalt, er det vigtigt, at antallet af ældreboliger matcher efterspørgslen. Derfor støtter Venstre selvfølgelig også den del af dette forslag, som forbedrer vilkårene for selvejende ældreboliginstitutioner, således at de får langt mere fleksible vilkår at opføre boliger under.

Vi ser også nedsættelsen af den kommunale grundkapital som et vigtigt redskab til at opnå flere boliger på ældreområdet.

Fra debatten om finansloven kan jeg forudse, at Socialdemokratiet vil angribe forslaget for, at der efter Socialdemokratiets mening ikke er et reelt valg på grund af mangelen på ældreboliger.

Først vil jeg fastslå, at det langtfra er alle steder, der er mangel på ældreboliger. Dernæst sætter vi i Venstre borgernes frie valg som et af vore vigtigste mål. Muligheden for frit valg skal være til stede, uanset at der enkelte steder skal ske en udvikling, for at det kan fungere optimalt. Vi vil i øvrigt skubbe til denne udvikling med de forbedrede incitamenter til at opføre ældreboliger.

Vi ser forslaget som endnu et opgør med mange års Systemdanmark med bureaukrati og snærende regler for borgerne. Lovforslaget sikrer nemlig også, at ældre ægtepar ikke skal skilles på grund af systemets stive regler og tvinges til at bo hver for sig, bare fordi den ene bliver plejekrævende.

Et ældre ægtepar på henholdsvis 87 og 90 år blev nægtet en fælles bolig, da konen blev plejekrævende. I stedet tilbød kommunen – det var her Valby Bydelsråd – den 90-årige mand en knallert, for så kunne han jo bare køre hen og besøge konen. Dette eksempel er dybt kritisabelt og krænkende for mennesker, der har levet sammen et helt liv. Selvfølgelig skal de have de sidste år sammen, og selvfølgelig skal den efterlevende ægtefælle, når den tid kommer, være sikret en ret til at blive boende. Man skal ikke smides på gaden, når man mister sin ægtefælle.

Alt i alt er dette forslag et meget klart udtryk for det helt anderledes menneskesyn, der lægges for dagen i den nuværende regering, i forhold til det stive, bureaukratiske regeltyranniske menneskesyn, den tidligere regering stod for. Vi kan varmt støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi helt kan dele en række af de intentioner, som fru Inge-Lene Ebdrup kommer med.

Men jeg vil godt spørge: Hvad er egentlig Venstres begrundelse for, at der skal være økonomisk forskelsbehandling på, om man er en selvejende institution eller en kommunal institution? Hvad er begrundelsen fra Venstres side på det?

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Forslaget her indebærer jo, at selvejende ældreboliginstitutioner, hvis de har mulighed for det og økonomisk råderum, kan bygge med hel eller delvis eller uden kommunal grundkapital. Det ser vi bare som et incitament til, at man får bygget endnu flere ældreboliger. Og kommunerne har jo med nedsættelsen af den kommunale grundkapital nu alle muligheder for også at være med på det her område.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det var egentlig ikke svar på det, jeg spurgte om. Det, jeg spurgte fru Inge-Lene Ebdrup om, var: Med hvad begrunder man i Venstre, der skal være en forskel på, at selvejende institutioner skal have en økonomisk mere favorabel situation frem for kommunale institutioner? Hvad er begrundelsen for det?

Det har intet med grundkapital eller noget at gøre. Jeg spørger: Hvad er grunden til, at én